

Primăria Orașului Hîncești

Programul Local de Eficiență Energetică pentru consumatorii primăriei Hîncești

CHIȘINĂU, 2014

Cuprins

	Pag.
Listă abrevieri și unități de măsură	3
GENERALITĂȚI	
1. Introducere	4
1.1 Metodologie pentru elaborarea PLEE si PLAEE	4
1.2 Scopul Programului Local de Eficiență Energetică	5
1.3 De ce este necesar un Program Local de Eficienta Energetică?	6
1.4 Caracterul documentului	7
1.5 Grupurile țintă cărora li se adresează PLEE	7
1.6 Egalitatea de gen	7
1.7 Asigurarea transparenței	8
2. Cadru legislativ în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă	9
3. Surse posibile de finanțare a proiectelor de EE și SRE	11
SITUAȚIA ENERGETICĂ A ORAȘULUI HÎNCEȘTI ÎN PREZENT	
4. Descrierea orașului Hîncești	13
4.1 Asigurarea cu utilități a orașului Hîncești	14
4.2 Consumatorii de energie	15
5. Eficiența energetică – situație actuală și de perspectivă	27
PROGRAM LOCAL DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ PENTRU ORAȘUL Hîncești	
6. Stabilirea situației de referință și a obiectivelor pentru PLEE pentru orașul Hîncești	29
7. Stabilirea obiectivelor privind economiile de energie aferente fiecarui sector de activitate pentru o perioadă de 3 ani	32
8. Acțiuni de EE cu estimarea economiilor anuale de energie, a bugetului (investiții necesare), defalcate pe sectoare/activități cu perioadele simple de recuperare a investițiilor și identificarea resurselor financiare (instrumente principale financiare)	34
9. Constituirea unei structuri organizatorice pentru realizarea și implementarea Programului Local de Eficienta Energetica și a Planului Local de Actiune in domeniul Eficientei Energetice	58
10. Acțiuni de Monitorizare și Evaluare	59
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	
	62
BIBLIOGRAFIE	
	66
PLAN LOCAL DE ACȚIUNE ÎN DOMENIUL EE	
	67

Listă abrevieri și unități de măsură4

Abrevieri

ACM	Apă caldă menajeră
AEE	Agenția pentru Eficiență Energetică
APL	Administrația Publică Locală
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CE	Comisia Europeană
CET	Centrală Electrică cu Termoficare
CoM	Convenția Primarilor (Covenant of Mayors)
CO₂	Bioxid de carbon
EE	Eficiență energetică
ESCO	Companie de Servicii Energetice
FEE	Fondul pentru Eficiență Energetică
GEF	Gaze cu efect de seră
LED	diode luminescente
PAED	Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă
PLAEE	Plan Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice
PLEE	Program Local de Eficiență Energetică
PPP	Parteneriat Public Privat
S	Subsol
SEN	Sistemul Energetic Național
SME	Sistem Management Energetic
SRE	Surse Regenerabile de Energie

Unități de măsură

MDL	Leu Moldovenesc
MWh	Megawatt-ore
MWh_e	Megawatt-ore electric
MWh_t	Megawatt-ore termic
t_{CO2}	tone bioxid de carbon

GENERALITĂȚI

1. INTRODUCERE

1.1 Metodologie pentru elaborarea PLEE si PLAEE

În prezenta lucrare sunt descrise etapele parcurse pentru elaborarea și implementarea Programului Local de Eficiență Energetică (PLEE) și a Planului Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PLAEE). Aceste documente sunt destinate Administrației Publice Locale Hîncești. **PLEE și PLAEE elaborate pentru orașul Hîncești vizează creșterea eficienței energetice numai la consumatorii municipali gospodăriți de APL, respectiv clădirile publice și iluminatul public.**

Principalele activități desfășurate au fost următoarele:

- Au fost elaborate documentele de anchetă pentru elaborarea PLEE si PLAEE (chestionare pentru culegerea datelor generale și energetice necesare elaborării PLEE si PLAEE, metodologia, conținutul Programului Local de Eficiență Energetică (PLEE) și Planului Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PLAEE));
- Au fost prezentate reprezentanților APL Structura, obiectivele și modul de organizare al PLEE și PLAEE;
- Au fost efectuate vizite la consumatorii care sunt în responsabilitatea Primăriei Hîncești și s-au purtat discuții cu persoanele de contact desemnate de Administrația Locală în vederea acordării de sprijin pentru colectarea și evaluarea informațiilor, precum și pentru clarificarea anumitor aspecte tehnice. Persoanele de contact sunt prezentate în tabelul următor.

Nr. Crt.	Nume	Functie
1	BOTNARI Alexandru	Primar
2	TOFILAT Anadela	Secretar Consiliu Municipal
3	BLEAH Petru	Specialist Energie
4	MORARU Svetlana	Contabil Șef
5	ROMANCIUC Tatiana	Manager implementare proiect
6	PETROV Gheorghe	Arhitect

- Au fost prezentate scopul și avantajele elaborării unei strategii energetice la nivel local si s-au discutat problemele energetice cu care se confruntă Primăria Hîncești, ca și obiectivele APL Hîncești.
- Au fost identificate și analizate sursele de informare, documente tehnice și economice, studii elaborate;

- Au fost prezentate și clarificate chestionarele de date, modul de colectare a datelor;
- A fost evaluată situația actuală (aspecte economice, administrative, energetice) pentru a stabili informațiile tehnice de baza necesare și nivelul de referință (în vederea evaluării economiilor viitoare de energie). Din datele colectate au rezultat informații privind consumurile de energie și carburanți la consumatorii finali, SRE disponibile, starea tehnică a instalațiilor și echipamentelor la nivelul consumatorilor, precum și date privind monitorizarea și evaluarea consumurilor energetice;
- Datele culese (atât din înscrisurile instituțiilor analizate cât și pe baza discuțiilor cu persoanele responsabile la nivel local pentru fiecare domeniu de consum) au fost analizate și prelucrate pentru fiecare sector de activitate;
- Au fost identificate datele lipsă și au fost stabilite modalități de generare indirectă a acestor informații;
- Suplimentar au fost solicitate și alte informații sau explicații cu stabilirea termenelor pentru răspuns;
- Pentru elaborarea celor 2 documente strategice au fost necesare:
  - Stabilirea potențialului de economisire a energiei cu defalcarea acțiunilor de eficiență energetică pe sectoare de activități și estimarea efectelor energetice și financiare pentru realizarea acestor acțiuni;
  - Evaluarea efortului investițional pentru fiecare măsură și a perioadei de implementare;
  - Identificarea surselor posibile de finanțare;
  - Elaborarea Programului Local de Eficiență Energetică.

Acțiuni viitoare:

- Echipa de experți va prezenta cele două documente către APL Hîncești;
- Formularea comentariilor/punctului de vedere din partea APL;
- Ierarhizarea, pe baza propunerilor experților, împreună cu factorii locali de decizie, a modului de implementare a proiectelor din Programul Local de Eficiență Energetică;
- Elaborarea finală a Planului Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice.

1.2 Scopul Programului Local de Eficiență Energetică

Programul Local de Eficiență Energetică pentru orașul Hîncești își propune să ofere o documentație pertinentă privind posibilitățile de obținere a unor efecte favorabile sinergice prin implementarea unor soluții de creștere a eficienței energetice în sistemele consumatoare de energie care sunt în administrarea financiară a APL.

Obiectivele generale ale programului sunt:

- Reducerea ponderii costurilor cu energia în costurile totale ale Primăriei;
- Îmbunătățirea condițiilor ambientale în special în spațiile care trebuie să respecte unii parametri speciali (temperaturi interioare în conformitate cu destinația încăperilor, iluminatul corespunzător al spațiilor de lucru și stradal pentru siguranța traficului și a populației etc.);
- Protecția mediului prin reducerea necesarului de energie ca urmare a implementării unor acțiuni de îmbunătățire a eficienței energetice cu impact pozitiv asupra reducerii nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Identificarea unor posibile surse de finanțare pentru introducerea măsurilor de eficiență energetică propuse.

Programul de Eficienta Energetica al orasului Hîncești ar putea fi folosit de managerul energetic al raionului Hîncești la elaborarea Programului raional de Eficiență Energetică.

1.3 De ce este necesar un Program Local de Eficienta Energetică?

Ponderea costurilor pentru energie grevează major bugetele locale conducând la presiuni din ce în ce mai mari asupra acestora. Introducerea managementului energetic la nivel orășenesc se impune cu atât mai mult cu cât la acest nivel sunt concentrate majoritatea proceselor de utilizare a energiei.

Managementul energetic municipal are în vedere creșterea eficienței energetice pe întreg lanțul, de la producere la consumul final de energie.

Măsurile de creștere a eficienței energetice cu efecte substanțiale sunt în primul rând cele din domeniul tehnologiilor de consum.

Autoritățile locale trebuie să se concentreze asupra introducerii măsurilor de reducere a consumului de energie finală și implicit a reducerii emisiilor de CO₂.

În domeniul producerii energiei, autoritățile locale trebuie să promoveze utilizarea echipamentelor cu eficiență ridicată (cazane de înaltă eficiență, instalații de cogenerare a energiei electrice și termice), valorificarea surselor regenerabile de energie locale (biomasă, energie solară, biogaz, pompe de căldură, etc.), să examineze oportunitățile de producere a energiei/biogazului în procesul gestionării deșeurilor și a celor de utilizare a resurselor energetice re folosibile provenite din anumite procese industriale. Toate acestea vor contribui la reducerea consumului de combustibili fosili și la reducerea emisiilor de CO₂ și a altor gaze cu efect de seră. De asemenea, poate fi necesară dezvoltarea sistemelor de furnizare/distribuție a energiei din sursele menționate spre consumatori.

Astfel, **Programul Local de Eficientă Energetică nu reprezintă doar un ghid, ci și un instrument de dezvoltare durabilă.** Programul trebuie să aibă în vedere domeniul în care autoritatea locală are puterea de a influența consumurile pe termen lung (planificare urbană strategică), să încurajeze piața de produse de înaltă eficiență energetică, precum și schimbarea mentalităților și a comportamentului în domeniul consumului.

1.4 Caracterul documentului

PLEE este prezentat ca parte integrantă a setului de documente politice strategice pentru dezvoltarea durabilă a orașului și vizează o perioadă de 3 ani.

Prezentul studiu cuprinde numai domeniile / obiectele (clădirile, sistemele, etc.) care au impact direct asupra bugetului municipal, respectiv instituțiile finanțate din bugetul municipal, pentru creșterea eficienței energetice în clădiri, iluminat public, gospodărite de APL la nivel municipal. **Alte domenii relevante pentru un PLEE ar putea face obiectul unor studii suplimentare.**

1.5 Grupurile țintă cărora li se adresează PLEE

Acest program se adresează în primul rând reprezentanților din Primărie implicați în administrarea consumatorilor de energie finanțați din bugetul local:

- Primar
- Viceprimar
- Responsabil probleme comunale (energetice)
- Contabil Șef
- Responsabil construcții, Arhitect
- Responsabil Comunicare

De asemenea, **programul trebuie promovat la nivel raional** mai ales pentru acțiuni replicabile cât și pentru stabilirea unui potențial total de economii la nivelul întregului raion.

Consumatorii finali (responsabilii și ocupanții de clădiri municipale) formează un alt grup țintă. Prin educarea și informarea celor din învățământ (mai ales că reprezintă o generație în formare) se pot obține **cele mai importante economii de energie, care sunt cele datorate comportamentului favorabil utilizării eficiente a energiei.**

1.6 Egalitatea de gen

Investițiile pentru îmbunătățirea eficienței energetice din sectorul public care sunt menționate în acest PLEE/PLAEE vizează egalitatea de gen din trei perspective:

- Prin reducerea costurilor de furnizare a serviciilor publice (ca urmare a unor costuri de energie reduse), se micșorează disparitățile de gen în ceea ce privește accesul la oportunități și servicii.

- Prin furnizarea de servicii publice extinse și îmbunătățite, cum ar fi iluminatul stradal mai bun, violența în funcție de gen va fi diminuată semnificativ.

- Prin furnizarea de servicii publice extinse și îmbunătățite, cum ar fi săli de clasă mai calde, grădinițe care funcționează mai multe ore zilnic, crește capacitatea femeilor și fetelor de a-și hotărî mai bine propria viață, ceea ce duce negreșit la îmbunătățirea capacităților acestora.

Accesul la energie asigură beneficii atât pentru femei și bărbați, cât și pentru fete și băieți în ceea ce privește reducerea efortului fizic și a timpului necesar pentru îndeplinirea sarcinilor lor practice și de producție.

Din perspectiva factorului de gen, în general, tehnologiile energetice moderne par să permită îndeplinirea de către femei a rolurilor lor tradiționale, concomitent cu creșterea propriei lor satisfacții și eficiențe. Este importantă informarea tuturor celor implicați pentru ca toți partenerii să fie conștienți de implicațiile și oportunitățile de gen asociate. Acest lucru va facilita integrarea dimensiunii de gen în cadrul unui proiect / inițiative / deciziilor la nivel local, la toate nivelurile.

Factorul de gen în sectorul eficienței energetice se referă, de asemenea, la asigurarea unei reprezentări egale în procesul de luare a deciziilor în ceea ce privește tehnologiile energetice prin promovarea: educării și formării profesionale a femeilor cu privire la tehnologiile energetice durabile și gestionarea acestora; și relațiilor bazate pe egalitate în gospodării și comunități, printre altele. Este important ca rolul femeii în sectorul energetic să fie sprijinit prin: prezentarea de oportunități de locuri de muncă tehnice accesibile acestora; încurajarea lor să patrundă în domeniul energetic; consolidarea capacității lor de management, instalare, operare și întreținere a tehnologiilor energetice durabile; și încurajarea lor să devină întreprinzători în domeniul energetic.

1.7 Asigurarea transparenței

Pentru asigurarea transparenței și sustenabilității procesului de implementare a Programului Local de Eficiență Energetică și a Planului Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice, primăria orașului va publica toate informațiile relevante activităților prevăzute în documentele menționate și va asigura din timp consultarea cetățenilor privind activitățile care au impact asupra comunității sau asupra unor grupuri ale acesteia.

Primăria va face publice atât Programul Local de Eficiență Energetică cât și Planul Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice, prin postarea acestor documente pe pagina web oficială și folosirea rețelelor de socializare ale primăriei. În conformitate cu prevederile legale, primăria va asigura publicarea tuturor anunțurilor de achiziții publice de echipamente, materiale, servicii, etc. De asemenea, primăria va face publice rapoartele privind cheltuielile cu implementarea măsurilor de eficiență energetică din planul de acțiune în domeniul eficienței energetice. Consultarea cetățenilor privind activitățile ce urmează să fie efectuate se va face în conformitate cu legea și prin asigurarea participării tuturor grupurilor sociale interesate. Pentru a asigura ca populația să beneficieze de o înțelegere mai bună a activităților implementate de către primărie, aceasta va realiza campanii de informare și sensibilizare a cetățenilor.

2 CADRUL LEGISLATIV ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI SURSELOR REGENERABILE DE ENERGIE

În Republica Moldova sectorul de eficiență energetică a început să se dezvolte relativ recent. Pentru a îmbunătăți situația privind EE în Moldova, au fost depuse eforturi în direcția îmbunătățirii cadrului legislativ, instituțional și de reglementare.

În 2010 a fost aprobată Legea privind EE și a fost creată Agenția pentru EE ca instituție separată, subordonată Ministerului Economiei.

De asemenea, în 2010 a fost creat Fondul pentru EE care are rolul de a sprijini eforturile administrațiilor publice locale și ale companiilor private în ceea ce privește implementarea proiectelor de EE prin folosirea instrumentelor financiare, împrumuturile nerambusabile (granturile), creditele și garantarea împrumuturilor.

- Rolul, obligațiile și responsabilitățile APL cu privire la dezvoltarea acțiunilor de eficiență energetică și utilizării SRE sunt stabilite în următoarele acte legislative și documente strategice:
- Legea privind Resursele Regenerabile (nr. 160 din 12.07.2007),
- Legea cu privire la Eficiența Energetică (nr.142 din 2.07.2010),
- Programul Național de Eficiență Energetică 2011÷2020 (HG nr 833/ din 10.11.2011)
- Strategia Energetică pînă în 2030.

Conform documentelor sus-menționate, eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile de energie reprezintă un potențial ce poate fi folosit de către consumatorii din Republica Moldova indiferent de forma de organizare sau de proprietate.

Pentru asigurarea dezvoltării durabile a sectorului termoenergetic, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării care transpune parțial prevederile Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului European privind eficiența energetică.

Legea creează cadrul necesar pentru reglementarea activității sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, menite să îmbunătățească eficiența energetică la nivelul întregii economii și să diminueze impactul negativ al sectorului termoenergetic asupra mediului, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor de cogenerare.

Conform acestei legi, administrația publică locală contribuie la asigurarea furnizării fiabile și eficiente a energiei termice către consumatorii din unitatea administrativ-teritorială respectivă. De asemenea, APL *elaborează, aprobă și promovează politici de dezvoltare, programe de reabilitare, extindere și modernizare* a sectorului termoenergetic din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

Republica Moldova a devenit membru al Comunității Energetice tot în 2010. Comunitatea Energetică este o organizație europeană, care sprijină țările în proces de aderare la UE să își dezvolte sectoarele lor energetice (de exemplu, transpunerea Directivelor europene în legislația țărilor respective).

- Legea cu privire la EE transpune cea mai mare parte a prevederilor Directivelor europene, care printre altele, se referă la Elaborarea Programelor locale pentru EE și a Planurilor pentru EE. Potrivit Legii, fiecare raion și consiliu municipal trebuie să elaboreze Programe de EE pentru o perioadă de trei ani. Planul de acțiune privind EE este elaborat pentru o perioadă de un an pe baza Programului local privind EE care a fost aprobat. Ambele documente urmează să fie aprobate de către consiliile raionale și municipale, doar după aprobarea lor de către AEE.
- Instrumentele și schemele de finanțare prevăzute în actualul Program Național pentru EE includ dezvoltarea serviciilor energetice (Companiile de Servicii Energetice - ESCO) și a Parteneriatului Public Privat, în care sectorul privat are un rol cheie în dezvoltarea EE și utilizarea SRE.

Ținând cont de faptul că Administrația locală de nivelul I este responsabilă de gestionarea obiectelor aflate în proprietate cât și de întocmirea și aprobarea bugetelor locale, elaborarea Programului Local de Eficiență Energetică va permite Primăriei Hîncești să răspundă la unele din întrebările referitoare la dezvoltarea strategică a sectorului energetic din localitate.

3. SURSE POSIBILE DE FINANȚARE A PROIECTELOR DE EE ȘI SRE

Există mai multe Fonduri la care APL-ul poate apela pentru sprijin financiar:

- Fondul de Investiții Sociale din Moldova (FISM)
- Fondul pentru EE (FEE)
- Fondul Național Ecologic (FNE), în unele cazuri
- Proiecte susținute de investitori sau IFI (spre exemplu Proiectul UE/PNUD pentru Biomasă).

Pentru mai multe informații privind cadrul legislativ din domeniul EE cât și sursele posibile de finanțare a acțiunilor de EE, poate fi consultat "Ghid de Eficiență Energetică și Resurse Regenerabile" – Proiectul de susținere a Autorităților Locale din Moldova, Iulie 2013 [1].

SITUAȚIA ENERGETICĂ A ORAȘULUI HÎNCEȘTI ÎN PREZENT

În ultimii ani, primăria Hîncești a luat o serie de măsuri pentru creșterea eficienței energetice din sectorul public pentru a asigura continuitatea alimentării cu surse energetice a instituțiilor publice și de a eficientiza consumurile de energie în aceste instituții. În afară de sectorul public, primăria intenționează să elaboreze și să susțină programe de îmbunătățire a eficienței energetice și în sectorul locativ, care este în totalitate proprietate privată.

Printre măsurile întreprinse de primărie în ultimii ani sunt trecerea de la consumul de cărbune la cel de gaze naturale în cazul unor obiective publice, instalarea de tâmplărie cu rame din PVC în sediile Primăriei, Centrului de plasament și grădinițelor nr. 1, nr. 6 și nr. 7. Sursele de finanțare pentru aceste măsuri au fost bugetul local, bugetul raional și FISM.

De asemenea, primăria Hîncești a elaborat audituri energetice, precum și propuneri de proiecte pentru finanțare din Fondul de Eficiență Energetică privind reabilitarea termică a grădinițelor nr. 3 și nr. 4 și reabilitarea și re tehnologizarea cu echipamente performante a iluminatului public.

Măsurile de creștere a eficienței energetice avute în vedere de către Primăria Hîncești pentru perioada următoare vizează îmbunătățirea izolării termice a clădirilor publice, dotarea instalațiilor cu dispozitive de reglare și automatizare a consumului de energie termică cât și utilizarea surselor regenerabile de energie, în special energia solară pentru prepararea apei calde menajere.

În afară de domeniile ce țin de consumul de energie, Primăria acordă o mare importanță aspectelor ce țin de producerea energiei în viitor, precum și aspectelor de mediu.

Pentru realizarea dezideratelor ce țin de eficientizarea producerii și consumului de energie, APL Hîncești și-a stabilit ca obiectiv strategic să acceseze într-o măsură cât mai mare fondurile de sprijin pentru dezvoltarea proiectelor energetice.

În prezent, APL Hîncești are preocupări în domeniul energiei, fiind interesată în special de introducerea măsurilor de creștere a EE.

În ceea ce privește situația energetică existentă, trebuie menționat că în sezonul de încălzire la unii dintre consumatorii care aparțin Primăriei, nu se atinge nivelul necesar de confort termic.

Din punct de vedere financiar, ponderea cheltuielilor energetice, pe parcursul perioadei 2011÷2013, variază între 14,7 % și 16,2% (vezi tabelul de mai jos).

Denumire indice		2011	2012	2013
Volumul cheltuielilor energetice	mii MDL	4651,7	4186,9	2300,5
Energie electrică	mii MDL	1086,7	832,2	614,2
Gaze naturale/ Energie termică	mii MDL	2993,5	2797,4	1366,2
Combustibil (motorină)	mii MDL	226,6	220,9	180,3
Apă/canal	mii MDL	344,9	336,4	139,8
Pondere în bugetul anual al orașului	%	16,2	14,7	14,9
Total cheltuieli	mii MDL	28760,6	28525,8	15443,2

Având în vedere cele prezentate mai sus precum și alte argumente, se impune introducerea planificării strategice a orașului, care să aibă în vedere inclusiv problemele energetice cu care se confruntă în prezent Primăria Hîncești, cum ar fi consumul ineficient de energie, nivelul de confort termic care nu corespunde normelor în vigoare, iluminat stradal insuficient și ineficient, renunțarea la sistemul centralizat de încălzire, etc.

4. Descrierea orașului Hîncești

Orașul Hîncești are o suprafață de 19,7 km² și o populație de 16000 locuitori. Orașul se afla situat în partea centrală a Republicii Moldova la o distanță de 36 km de Chișinău, capitala Republicii Moldova.

Suprafața totală a orașului este de 4233 ha, din care extravilan 2279 ha. Spațiile verzi ocupă 768 ha.

Orașul Hîncești se învecinează cu satele Fundul Galbenei, Buțeni, Bozieni și Mereșeni.

Clima în orașul Hîncești este temperat-continentală, cu o medie anuală de +9 °C. Temperatura minimă absolută anuală fost de -26 °C, iar cea maximă anuală a fost de +36 °C.

În orașul Hîncești activează peste 700 agenți economici, dintre care aproximativ 60 de societăți cu răspundere limitată, 14 societăți pe acțiuni, 2 întreprinderi municipale și o întreprindere de stat. Ca tip de activitate, cea mai mare pondere o are comerțul. Industria agroalimentară este reprezentată de o întreprindere intergospodărească de creștere a porcinelor și Fabrica de prelucrare a vinului.

În Hîncești activează șase filiale de bănci comerciale și două companii de asigurare.

În orașul Hîncești funcționează 5 instituții preșcolare, 2 gimnazii, 4 licee, o școală internat și o școală polivalentă. Orașul mai dispune de: Casă de cultură, Școală de muzică, 2 biblioteci publice, Muzeu și Stadion.

În orașul Hîncești funcționează 2 întreprinderi municipale și anume:

- ÎM ARA care desfășoară activități de salubritate, amenajări și construcții;
- SC Apren-Ver SA în domeniul alimentării cu apă orășenească și canalizării.

4.1 Asigurarea cu utilități a orașului Hîncești

Orașul Hîncești dispune de rețele de electricitate, gaze naturale și de apă / canal.

Energie

Vectorul energetic pentru alimentarea cu căldură a clădirilor din oraș este gazul natural, livrat prin intermediul întreprinderii "Hîncești-Gaz" SRL din sistemul SA "Moldovagaz". Alimentarea cu energie termică se realizează prin centrale termice autonome pe gaze naturale. Primăria Hîncești are contract de exploatare a CT-urilor cu compania privată "Termocelsius SRL", care a câștigat licitația organizată de primărie.

În trecut, orașul Hîncești a avut un sistem centralizat de alimentare cu energie termică, construit în perioada sovietică, care asigura cu energie termică majoritatea instituțiilor publice, blocurile locative, sectorul industrial și alți agenți economici. Sistemul și-a redus drastic activitatea din cauza perioadei de criză din anii 1990, când o mare parte din industrie și-a încetat activitatea, iar consumatorii din sectorul locativ s-au deconectat de la SACET, asigurându-și necesarul de energie termică prin intermediul centralelor autonome pe gaze naturale.

Alimentarea cu energie electrică se face de la Sistemul Energetic Național prin intermediul întreprinderii de distribuție "RED Union Fenosa S.A. "

Principalele surse regenerabile de energie disponibile sunt energia solară și biomasa.

În transporturile aferente primăriei (două autoturisme și un autobuz) este utilizată benzina.

Alimentare cu apă și canalizare

SA „Apren-Ver” SC asigură serviciile comunale de aprovizionare cu apă și canalizare.

Lungimea rețelei de aprovizionare cu apă a orașului Hîncești este de circa 43 km care asigură alimentarea centralizată cu apă a fondului de clădiri multietajate. Marea majoritate a clădirilor rezidențiale private (case individuale) se alimentează cu apă în mod autonom.

Orașul dispune de stație funcțională de epurare a apelor uzate.

Iluminat public

Lungimea totală a străzilor din oraș este de 43,3 km, dintre care 18 km sunt asfaltati.

Sistemul de iluminat public a fost modernizat în perioada 2011÷2013 în cadrul unui parteneriat cu FEN. Valoarea proiectului a fost de circa 1,3 mln MDL. Proiectul a avut ca obiectiv reabilitarea unei parti a rețelei de iluminat public prin instalarea a 300 corpuri de iluminat cu tehnologie LED, precum și a rețelei de cabluri electrice aferente sistemului de iluminat public.

Orașul are 100 de străzi, dintre care în prezent, sunt iluminate circa 70. În anul 2014, Primăria Hîncești a elaborat și înaintat spre finanțare către FEE o propunere de proiect privind reabilitarea sistemului de iluminat pe 32 străzi, (517 stâlpi de iluminat pentru acoperirea unei fâșii de drum cu lungimea de 16,4 km). Valoarea proiectului este de 5 mln MDL.

Exploatarea sistemului de iluminat public este realizată de către o companie privată specializată, pe baza unui contract de servicii.

Transportul public

Transportul public în oraș este slab dezvoltat. Acest serviciu este asigurat de companii private care dispun de 8 unități de transport.

La nivel local nu există o strategie de dezvoltare a transportului public și nici oferte investiționale pentru acest sector.

În viitor se dorește înnoirea parcului auto municipal cu autovehicule performante cu consum redus de carburant și emisii scăzute de GES.

4.2 Consumatorii de energie

Consumatorii de energie finanțați de la bugetul municipal al orașului Hîncești sunt:

- a. Clădirile publice: Primăria, 5 grădinițe, Centru de plasament, Tabăra de odihnă pentru copii, Stadionul orașenesc și Centrul de creație
- b. Iluminatul stradal.

În continuare sunt prezentați consumatorii de energie cu evidențierea caracteristicilor lor energetice.

Primăria

Clădirea a fost construită în 1985. Primăria are 47 de angajați.

O parte a etajului 1 dintr-o aripă a clădirii a fost vândută unei instituții financiare.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Clădirea Primăriei are un regim de înălțime S+3 Etaje + Pod.

Dimensiunile maxime în plan ale clădirii (care are două aripi) sunt de 41,5x11 m și respectiv 15x15 m. Amprenta totală la sol a clădirii este de 733 m², suprafața încălzită totală este de 1750 m², iar volumul total al clădirii este de 6900 m³. Înălțimea liberă a nivelului este de 3,5 m.

Suprafața subsolului, neîncălzit și neizolat, este de 560 m², cu o înălțime de 3 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră brută, au grosimea de 500 mm și nu au izolație termică. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, cu zugrăveli obișnuite. La exterior clădirea are plăci din piatră de calcar, de 3 cm grosime.

Tâmplăria exterioară pentru 24 de ferestre cu o suprafață de 120 m², cu rame din PVC și pentru 3 uși exterioare cu suprafața de 12 m², cu rame din aluminiu (toate instalate în anul 2010), se află în stare bună. Mai sunt 48 ferestre cu o suprafață totală de 240 m² și o ușă exterioară cu suprafața de 4 m² cu rame din lemn, care au fost instalate în anul 1985. Starea ferestrelor și ușilor din lemn este nesatisfăcătoare

(prezintă multiple rosturi care conduc la pierderi importante de căldură în timpul iernii).

Planșeul podului dispune de un strat de izolare termică din argilă expandată cu grosimea de 100÷150 mm.

Acoperișul tip șarpantă este acoperit cu foi de țiglă metalică și este în stare bună.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în particular planșeul podului, pereții exteriori, tâmplăria din lemn și planșeul peste subsol) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „ Protecția termică a clădirilor ” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirea are asigurate toate utilitățile: apă curentă/canalizare, electricitate, gaze naturale și sursă autonomă de energie termică.

Sursa de căldură este o CT amplasată în demisolul clădirii. CT este echipată cu un cazan pe gaze naturale cu puterea instalată de 400 kW_t instalat în anul 2005. Cazanul este în stare bună de funcționare.

CT nu dispune de echipamente de reglare automată a temperaturii agentului termică de încălzire funcție de temperatura exterioară.

Distribuția interioară a agentului termic în clădire se realizează printr-un sistem bitubular cu conducte din polipropilena, instalat în anul 2010 și care se află în stare bună.

Încălzirea spațiilor se realizează cu radiatoare din oțel dotate cu elemente de reglare manuală a temperaturii din încăpere. Starea acestor radiatoare este bună.

Temperatura interioară pe timp de iarnă este asigurată la nivelul de 19÷20 °C.

Nu există sistem de distribuție a ACM și nici sursă de producere a acesteia.

Ventilarea grădiniței se realizează natural.

Sistemul de iluminat este dotat cu 196 lămpi cu incandescență cu puterea unitară de 60 W și 200 lămpi fluorescente cu puterea unitară de 18 W. Nu există sisteme automate de control.

Grădinița nr. 1 „Albinuța”

Clădirea a fost construită în 1976.

Instituția este frecventată de 170 copii și are 24 angajați.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Clădirea grădiniței are un regim de înălțime de S+2 Etaje+Pod.

Dimensiunile exterioare ale corpurilor care alcătuiesc clădirea grădiniței sunt de 40x13 m pentru aripa principală și de 10x8 m pentru 2 aripi secundare. În cazul aripilor secundare ale clădirii, regimul de înălțime este de S+1 Etaj+Pod. Suprafața totală a amprentei la sol este de 659 m². Volumul clădirii este de 2040 m³.

Înălțimea liberă a nivelului este de 3 m.

Subsolul are o suprafață de 132 m² și o înălțime de 2,2 m, este neîncălzit și nu dispune de izolație termică aplanseului.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră brută, au grosimea de 400 mm și nu au izolație termică. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, iar la exterior clădirile au tencuială de 1 cm grosime.

Tâmplăria exterioară cu rame PVC, aferenta celor 60 ferestre cu suprafața totală de 156 m² și celor 4 uși exterioare cu suprafața de 12 m² (instalate în anul 2010), este în stare bună.

Planșeul podului dispune de izolație termică sub formă de argilă expandată cu o grosime de 100÷150 mm.

Acoperișul este de tip șarpantă și este acoperit cu țiglă metalică. Starea acoperișului este bună.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în special pereții exteriori, izolația termică a planșeului podului și cea a planșeului peste subsol) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „Protecția termică a clădirilor” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirile au asigurate toate utilitățile: apă curentă/canalizare, electricitate, gaze naturale și sursă autonomă de încălzire.

Sursa de căldură este o CT amplasat într-o clădire separată aflată la o distanță de circa 18 m de clădira principală. Transportul agentului termic până la clădire se realizează prin conducte subterane preizolate aflate în stare bună. CT dispune de 2 cazane pe gaze naturale cu puterea instalată unitară 50 kW_t. În CT există un boiler pentru prepararea ACM cu volumul de 500 l. Boilerul pentru ACM nu este folosit. Nu există echipament de reglaj automat al temperaturii agentului termic de încălzire spațială funcție de temperatura exterioară.

Distribuția agentului termic de încălzire în clădiri se realizează prin sisteme monotubulare de conducte din oțel. O parte a sistemului de distribuție a fost reabilitat prin instalarea unui sistem monotubular cu conducte din polipropilenă și radiatoare din oțel. Lucrările au fost efectuate în spațiile destinate bucătăriei și spălătoriei.

Încălzirea spațiilor se face cu radiatoare din fontă și registre din oțel fără elemente de reglare a temperaturii din încăpere. Radiatoarele din fontă au fost instalate în anul 1976 și sunt în stare nesatisfăcătoare. Registrele din oțel au fost instalate în 2013.

ACM necesară bucătăriei și spălătoriei este produsă cu 2 boilere electrice cu capacitatea unitară de 100 l și puterea instalată unitară de 1,2 kW. În interiorul grădiniței există sistem de distribuție a ACM, în stare bună.

Sistemul de iluminat este dotat 120 de lămpi cu tuburi fluorescente cu putere unitară de 36 W. Nu există sisteme automate de control.

Grădinița nr. 3 „Alionușca”

Clădirea a fost construită în anul 1950, conform unui proiect tip de clădiri destinate pentru grădinițe.

Instituția este frecventată de 160 copii și are 23 angajați.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Regimul de înălțime al clădirii este de 2 Etaje+Pod.

Dimensiunile exterioare ale clădirii sunt de 42,2x12,5 m.

Amprenta la sol are o suprafață de 527 m², iar volumul clădirii este de 3506 m³. Înălțimea liberă a nivelului este de 3,3 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră de calcar și au o grosime de 500 mm, nefiind izolați termic. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, iar la exterior nu sunt tencuiți.

Tâmplăria exterioară cu rame din lemn, aferenta celor 56 ferestre cu suprafața de 140m² și celor 3 uși exterioare cu suprafața de 10 m² (instalate în anul 1950), este în stare nesatisfăcătoare având multiple rosturi care conduc la pierderi importante de căldură în timpul iernii.

Mai sunt 4 ferestre cu suprafața de 10 m² cu rame din PVC și 2 uși cu suprafața de 8 m² cu rame din aluminiu și geam tip Termopan. Starea tâmplăriei este bună.

Planșeul podului este izolat termic cu un strat de argilă expandată de 100÷150 mm grosime.

Acoperișul tip șarpantă este acoperit cu plăci de ardezie. Starea acoperișului este necorespunzătoare.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în special pereții exteriori, tâmplăria din lemn și planșeul podului) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „ Protecția termică a clădirilor” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirea are asigurate toate utilitățile: apă curentă/canalizare, electricitate, gaze naturale și sursă autonomă de alimentare cu energie termică.

Sursa de energie termică este CT amplasată într-o clădire separată situată la o distanță de circa 12 m. Conductele de transport agent termic sunt amplasate suprateeran. Starea izolației termice a conductelor este bună.

CT dispune de 2 cazane pe gaze naturale cu puterea instalată unitară de 50 kW_t, instalate în anul 2006. Starea operațională a cazanelor este bună. CT nu dispune de echipament de reglare automată a temperaturii agentului termic în funcție de temperatura exterioară.

Distribuția agentului termic în clădire se realizează printr-un sistem monotubular cu conducte din oțel.

Încălzirea spațiilor se realizează cu radiatoare din fontă și oțel (12 registre) fără elemente de reglare a temperaturii din încăpere. Starea radiatoarelor este nesatisfăcătoare.

Temperatura interioară pe timp de iarnă este de 13÷16 °C.

ACM este produsă cu 3 boilere electrice cu capacitate unitară de 100 l și putere unitară de 1,5 kW. Nu există sistem de distribuție ACM.

Sistemul de iluminat dispune de 18 becuri incandescente cu puterea unitară de 75 W și 150 lămpi fluorescente cu puterea unitară de 18 W. Nu există sisteme automate de control.

Grădinița nr. 4 „Andries”

Grădinița a fost construită în anul 1986 conform unui proiect tip de clădiri cu 1 bloc principal și 7 blocuri de dormitoare unite între ele prin coridoare.

Instituția este frecventată de 260 copii și are 34 de angajați.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Regimul de înălțime al clădirii este de S+2 Etaje+Pod.

Dimensiunile exterioare ale clădirilor sunt 40x13 m pentru blocul principal și 12,8x13 m pentru blocurile de dormitoare. Amprenta totală la sol are o suprafață de 1870 m², iar volumul total este de 10700 m³. Înălțimea liberă a nivelului este de 3,2 m.

Suprafața subsolului, neîncălzit și neizolat, este de 1870 m² cu o înălțime a nivelului de 2,2 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră de calcar și au o grosime de 400 mm, nefiind izolați termic. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, iar la exterior nu au tencuială.

Tâmplăria exterioară pentru 173 ferestre cu o suprafață totală de 491m² și 18 uși exterioare cu o suprafață totală de 54 m² cu rame din lemn, instalate în anul 1986, este în stare nesatisfăcătoare prezentând multiple rosturi care conduc la pierderi importante de căldură în timpul iernii. Mai sunt 4 uși exterioare cu o suprafață totală de 12 m² cu rame din aluminiu și geam tip Termopan și 8 ferestre cu o suprafață totală de 42 m² cu rame din PVC care au fost instalate în anul 2010 și sunt în stare bună.

Planșeul podului dispune de un strat de izolație termică din argilă expandată cu grosimea de 100÷150 mm.

Acoperișul tip șarpantă este acoperit cu foi de ardezie, cu excepția unui bloc care este acoperit cu foi de țiglă metalică, care au fost instalate în 2008 în cadrul unui proiect sprijinit financiar de FISIM. Starea acoperișului este bună.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în special pereții exteriori, planșeele podului și peste subsol, precum și tâmplăria din lemn) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „Protecția termică a clădirilor” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirea are asigurate toate utilitățile: apă curentă/canalizare, electricitate, gaze naturale și sursă autonomă de alimentare cu energie termică.

Sursa de căldură este o CT, amplasată într-o clădire separată aflata la o distanță de circa 100 m de clădirea grădiniței. Transportul căldurii se face printr-o rețea subterană cu conducte preizolate care se află în stare bună. CT

are 2 cazane pe gaze naturale cu capacitatea unitară de 180 kW_t, instalate în anul 2005. Cazanele sunt în stare bună.

CT nu dispune de echipamente de reglare automată a temperaturii agentului termic pentru încălzire spațială, în funcție de temperatura exterioară.

Distribuția agentului termic în clădire se realizează printr-un sistem monotubular cu conducte din oțel.

Încălzirea spațiilor se realizează cu radiatoare din fontă și oțel (6 registre) fără elemente de reglare a temperaturii din încăpere. Starea radiatoarelor este nesatisfăcătoare.

Temperaturile interioare raportate iarna sunt 20÷24 °C.

ACM este produsă cu ajutorul a 3 boilere electrice cu capacitatea unitară de 100 l și puterea unitară de 1,5 kW și este folosită la bucătărie și în 2 grupe. Nu există sistem de distribuție ACM.

Sistemul de iluminat dispune de 220 becuri incandescente cu puterea unitară de 75 W și 150 lămpi fluorescente cu puterea unitară de 18 W. Nu există sisteme automate de control.

Grădinița nr. 6 „Luminița”

Clădirea a fost construită în anul 1968 conform unui proiect tip și are un bloc principal și două blocuri anexe.

În cadrul instituției își desfășoară activitatea 140 copii și 22 angajați.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Clădirea grădiniței are un regim de înălțime de 2 Etaje+Pod.

Dimensiunile exterioare ale clădirii sunt de 41x11 m pentru blocul principal și de 6x6 m pentru blocurile anexe. Suprafața totală a amprenteii la sol este de 523 m². Volumul clădirii este de 3120 m³.

Înălțimea liberă a nivelului este de 3,2 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră de calcar cu grosimea de 400 mm fără izolație termică. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, cu zugrăveli obișnuite. La exterior, clădirile au tencuială cu grosimea de 3 cm.

Tâmplăria exterioară, în totalitate cu rame din PVC, pentru 61 ferestre cu o suprafață de 182 m² și 5 uși exterioare cu suprafața de 14 m², a fost instalată anul 2012 și este în stare bună.

Planșeul podului dispune de un strat de izolație termică din argilă expandată cu grosimea de 100÷150 mm.

Acoperișul de tip șarpantă este acoperit cu un strat de folii de ardezie. Starea acoperișului este bună.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în special pereții exteriori și planșeul podului) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „ Protecția termică a clădirilor ” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirea are asigurate toate utilitățile: apă curentă/canalizare, electricitate, gaze naturale și sursă autonomă de alimentare cu energie termică.

Sursa de căldură este o CT aplatată într-o clădire separată la o distanță de circa 40 m. Rețeaua de transport a agentului termic este subterană, cu conducte preizolate și se află în stare bună. CT dispune de 2 cazane pe gaze naturale cu puterea instalată unitară de 50 kW_t, instalate în anul 2006. Starea operațională a cazanelor este bună. CT nu dispune de echipamente de reglare automată a temperaturii agentului termic pentru încălzire spațială, în funcție de temperatura exterioară.

Distribuția agentului termic de încălzire în clădire este de tip monotubular cu conducte din polipropilenă instalate în anul 2013.

Încălzirea spațiilor se realizează cu radiatoare din fontă și oțel (16 registre) instalate în anii 80 fără elemente de reglare a temperaturii din încăpere. Starea radiatoarelor este nesatisfăcătoare.

Temperatura interioară raportată pe timp de iarnă este de 10÷18 °C.

ACM este produsă cu ajutorul a 6 boilere electrice cu capacitatea unitară de 100 l și puterea unitară de 1,5 kW și este folosită pentru 6 grupe de copii. Nu există un sistem de distribuție ACM.

Sistemul de iluminat dispune de 150 becuri incandescente cu puterea unitară de 605 W și 20 lămpi fluorescente cu puterea unitară de 18 W. Nu există sisteme automate de control.

Grădinița nr. 7 „Guguță”

Clădirea a fost construită în anul 1978 conform unui proiect tip și este compusă din 2 blocuri unite printr-un al 3-lea (bloc administrativ).

În cadrul instituției își desfășoară activitatea 140 copii și are 22 de angajați.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Regimul de înălțime este de 2 Etaje+Pod.

Dimensiunile exterioare ale clădirii sunt 37,5x13 m pentru blocurile principale și 18x8 m pentru blocul administrativ. Amprenta la sol totală este de 1106 m², iar volumul clădirii este de 7190 m³.

Înălțimea liberă a nivelului este de 3,2 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori, fără izolație termică, sunt din piatră de calcar cu grosimea de 400 mm. Finisajele interioare sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, iar la exterior pereții nu sunt tencuiți.

Tâmplăria exterioară cu rame din lemn, afenrenta celor 46 ferestre cu o suprafață totală de 172 m² și celor 3 uși exterioare cu o suprafață de 6,6 m², (instalate în anul 1978), este în stare nesatisfăcătoare prezentând multiple rosturi care conduc la pierderi importante de căldură în timpul iernii. Mai sunt 69 de ferestre cu o suprafață totală de 258 m² și 4 uși exterioare cu o suprafață de 10 m² cu rame din PVC, care au fost instalate anul 2012 și sunt în stare bună.

Planșeul podului are un strat de izolație termică din argilă expandată cu o grosime de 100÷150mm.

Acoperișul de tip șarpantă este acoperit cu folii de ardezie. Starea acoperișului este necorespunzătoare.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în special pereții exteriori, planșeul podului și tâmplăria din lemn) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „ Protecția termică a clădirilor ” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirea are asigurate toate utilitățile: apă curentă/canalizare, electricitate și și sursă autonomă de alimentare cu energie termică.

Sursa de energie termică este o CT amplasată într-o clădire separată situată la o distanță de circa 20 m. Conductele de agent termic sunt amplasate subteran, sunt preizolate și sunt în stare bună.

CT dispune de 2 cazane pe gaze naturale cu puterea instalată unitară de 90 kW_t, instalate în anul 2004 și care se află în stare bună. În incinta CT există un boiler cu sursă dublă de încălzire, cu agent termic de la cazanele pe gaze naturale și electricitate, pentru prepararea de ACM. Boilerul nu funcționează. Există rețea de distribuție a ACM de la CT la clădirea grădiniței. CT nu dispune de echipamente de reglare automată a temperaturii agentului termic pentru încălzire spațială, în funcție de temperatura exterioară.

Distribuția agentului termic în clădire se realizează printr-un sistem monotubular cu țevi din oțel, aflat în stare nesatisfăcătoare. Au fost raportate probleme privind uniformitatea distribuției căldurii în interiorul clădirilor.

Încălzirea spațiilor se realizează cu radiatoare din fontă și oțel (18 registre) fără elemente de reglare a temperaturii interioare în încăperi. Starea radiatoarelor este nesatisfăcătoare.

Temperaturile interioare raportate iarna sunt de 16÷20 °C.

ACM este produsă cu ajutorul a 4 boilere electrice cu capacitatea unitară de 100 l și cu puterea unitară de 1,5 kW. ACM este utilizată la bucătărie și în 6 grupe de copii. Există sistem de distribuție a ACM.

Sistemul de iluminat dispune de 200 lămpi incandescente cu puterea unitară de 60 W și 120 lampi fluorescente cu puterea unitară de 18 W. Nu există sistem automat de control a iluminatului.

Centrul de plasament „Brândușa”

Clădirea a fost construită în anul 1958.

În cadrul instituției sunt îngrijiți 30 copii de către 12 angajați. Instituția are program de lucru continuu.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Clădirea Centrului de plasament are un regim de înălțime de 1 Etaj+Pod.

Dimensiunile exterioare ale clădirii sunt de 32,5x12 m. Suprafața amprentei la sol este de 390 m², iar volumul clădirii este de 1600 m³.

Înălțimea liberă a nivelului este de 4,1 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră de calcar cu grosimea de 600 mm fără izolare termică. La interior, finisajele au tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, cu zugrăveli obișnuite. La exterior, clădirea are tencuială cu grosimea de 3 cm.

Tâmplăria exterioară este în totalitate cu rame din PVC pentru cele 12 ferestre cu suprafață totală de 36 m² și 3 uși exterioare cu o suprafață totală de 12 m² și se află în stare bună. Tâmplăria a fost instalată în anul 2003 în cadrul unui proiect de reabilitare a clădirii finanțat de către FISM.

Planșeul podului dispune de un strat de izolație termică din argilă expandată cu grosimea de 100÷150 mm.

Acoperișul tip șarpantă este acoperit cu un strat de folii de țiglă metalică. Starea acoperișului este bună.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în special pereții exteriori și planșeul podului) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „ Protecția termică a clădirilor ” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirea are asigurate toate utilitățile: apă curentă/canalizare, electricitate, gaze naturale și sursă autonomă de alimentare cu energie termică.

Sursa de energie termică este o CT amplasată într-o clădire separată situată la o distanță de circa 15 m. Conductele de agent termic amplasate suprateran sunt preizolate. Izolația termică a conductelor este în stare bună.

CT dispune de 2 cazane pe gaze naturale cu putere nominală unitară de 50 kW_t, instalate în anul 2006. Starea operațională a cazanelor este bună. CT nu dispune de echipamente de reglare automată a temperaturii agentului termic pentru încălzire spațială, în funcție de temperatura exterioară.

Distribuția agentului termic în clădire se realizează printr-un sistem monotubular cu conducte din oțel. Nu au fost raportate probleme privind uniformitatea distribuției căldurii în clădirii.

Încălzirea spațiilor în sala de conferințe se realizează cu radiatoare din fontă dotate cu elemente de reglare manuală a temperaturii din încăpere. Starea radiatoarelor este bună.

Temperatura interioară realizată în sezonul de iarnă este de 18÷20 °C.

ACM este produsă cu 3 boilere electrice cu capacitate unitară de 100 l și putere unitară de 1,5 kW, și este folosită pentru necesarul de la bucătărie, grupul sanitar și baie. Nu există sistem de distribuție ACM.

Sistemul de iluminat dispune de 40 lămpi incandescente cu puterea unitară de 100 W și 10 lămpi fluorescente cu puterea unitară de 18W. Nu există sisteme automate de control.

Centrul de creație

Centrul de creație este amplasat în clădirea Școlii nr. 2 L. Lomonosov. Instituția ocupă aproximativ 30% din spațiul clădirii, care se află în patrimoniul APL Hîncești. Clădirea a fost construită în anul 1954.

Instituția este frecventată de 70 copii și are 8 angajați.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Clădirea are un regim de înălțime de 2 Etaje+Pod, având un bloc central și 2 blocuri laterale.

Dimensiunile în plan ale clădirii sunt 22x15 m pentru blocurile laterale și 21x16 m pentru cel central. Amprenta la sol a clădirilor este de 1000 m², iar volumul total al clădirilor este de 6000 m³.

Înălțimea liberă a nivelului este de 3,2 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră de calcar cu grosimea de 800 mm și nu au izolație termică. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, cu zugrăveli obișnuite. La exterior, pereții nu sunt tencuiți.

Tâmplăria exterioară, în totalitate cu rame din lemn, are 57 ferestre cu o suprafață totală de 160 m² și 8 uși cu o suprafață de 24 m², care au fost instalate în anul 1954. Tâmplăria exterioară este în stare nesatisfăcătoare, prezentând multiple rosturi care conduc la pierderi de căldură.

Planșeul podului este constituit dintr-o structură din lemn fără izolație termică.

Acoperișul tip șarpantă este acoperit cu folii de ardezie. Starea acoperișului este nesatisfăcătoare.

Unele elemente ale anvelopei clădirii (în special tâmplăria exterioară, pereții exteriori și planșeul podului) nu corespund cerințelor actuale privind rezistența termică, prevăzute de NCM E.04.01-2006 „ Protecția termică a clădirilor ” și bunelor practici contemporane.

Instalațiile

Clădirea dispune de toate utilitățile: apă/canalizare, energie electrică, gaze naturale și sursă autonomă de încălzire.

Sursa de energie termică este o CT amplasată într-o clădire separată situată la o distanță de circa 10 m. Rețeaua de transport al agentului termic este amplasată subteran și are conducte preizolate. Izolația termică a țevilor este în stare bună.

CT dispune de 2 cazane pe gaze naturale cu puterea instalată unitară de 80 kW_t fiecare, puse în funcțiune în 2006. Starea operațională a cazanelor este bună. CT nu dispune de echipamente de reglare automată a temperaturii agentului termic pentru încălzire spațială, în funcție de temperatura exterioară.

În demisolul unui bloc lateral, era amplasată o CT cu un cazan pe cărbune, dar aceasta a fost demontată în momentul apariției CT cu cazane pe gaze naturale.

Distribuția agentului termic în clădire se realizează printr-un sistem monotubular cu țevi din oțel. Au fost raportate probleme privind uniformitatea distribuției căldurii în clădiri.

Încălzirea spațiilor se realizează cu radiatoare din fontă fără elemente de reglare a temperaturii din încăpere. Starea radiatoarelor este nesatisfăcătoare.

Temperatura interioară pe timp de iarnă este la nivelul de 19÷21 °C.

Nu se produce și nici nu există sistem de distribuție ACM în interiorul clădirii.

Sistemul de iluminat dispune de 150 becuri cu incandescență cu puterea unitară de 100 W și 10 lămpi fluorescente cu puterea unitară de 18 W. Nu există sistem automat de control.

Tabăra de odihnă

Tabăra de odihnă de vară dispune de 2 clădiri. Una dintre clădiri se află în proces de reparație capitală, care include și măsuri de izolare a planșeului podului. Nu sunt prevăzute izolarea pereților externi și nici instalarea de sistem de încălzire. Cealaltă clădire va fi demolată și se intenționează construirea unei noi clădiri.

Instituția își desfășoară activitatea doar în perioada caldă a anului.

Numărul copiilor care vizitează tabăra de odihnă este de 140÷160. Douazeci de angajați deservesc tabăra de copii.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Regimul de înălțime al clădirii care rămâne este 1 Etaj+Pod.

Dimensiunile în plan ale clădirii sunt 30x12 m. Amprenta la sol a clădirii este de 360 m². Volumul clădirii este de 1512 m³.

Înălțimea liberă a nivelului este de 4,2 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră de calcar cu grosimea de 500 mm și nu au izolație termică. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, cu zugrăveli obișnuite. La exterior, există tencuială de 3 cm grosime.

Tâmplăria exterioară pentru cele 14 de ferestre cu o suprafață de 42 m² și 4 uși exterioare cu suprafața de 12 m², cu rame din PVC, este în stare bună.

Planșeul podului este izolat termic.

Acoperișul este de tip șarpantă. Starea acoperișului este bună.

Instalațiile

Clădirea are asigurate: apă curentă/canalizare și electricitate.

Nu se realizează încălzire spațială.

ACM este produsă cu 1 boiler electric cu capacitatea de 1000 l și cu puterea instalată de 4,5 kW, și este utilizată pentru bucătărie, spălătorie și la grupurile sanitare.

Sistemul de iluminat dispune de 100 becuri cu incandescență cu puterea unitară de 100W și 10 lămpi fluorescente 18÷36 W. Nu există sistem automat de control a iluminatului.

Stadionul orășenesc

Stadionul dispune de 2 clădiri construite în anii '80.

Stadionul este folosit în sezonul cald, astfel că în prezent nu este necesară încălzirea spațială a clădirilor.

Elemente de alcătuire arhitecturală

Una din clădiri are regim de înălțime 2 Etaje + Terasă. Are dimensiunile exterioare de 22x7 m, amprenta la sol de 154 m² și volumul de 687 m³.

Cealaltă clădire are regim de înălțime 1 Etaj + Pod. Are dimensiunile exterioare de 12x6 m, amprenta la sol de 72 m² și volumul de 216 m³.

Înălțimea liberă a nivelului pentru ambele clădiri este de 3 m.

Elemente de izolare termică

Pereții exteriori sunt din piatră de calcar de 400 mm grosime fără izolație. La interior, finisajele sunt tencuieli subțiri de circa 0,2 cm grosime, cu zugrăveli obișnuite. La exterior, au tencuială cu grosimea de 2 cm.

Tâmplăria exterioară pentru prima clădire, aferenta celor 12 ferestre cu o suprafață de 31 m² și 2 uși exterioare cu suprafața de 4,4 m² (instalate în anii '80), este în stare necorespunzătoare. Cealaltă clădire dispune de 6 ferestre cu suprafața totală de 13 m² și 2 uși exterioare cu suprafața totală de 13 m² cu suprafața totală de 4 m². Tâmplăria cu rame din PVC a fost instalată în anul 2013 și este în stare bună.

Acoperișul primei clădiri este de tip terasă este acoperit cu folii de ardezie și nu dispune de izolare termică.

Planșeul podului celeilalte clădiri dispune de un strat de izolație termică din argilă expandată cu grosimea de 100 mm. Starea acoperișului este bună.

Instalațiile

Clădirea are asigurate următoarele utilități: apă curentă/canalizare și electricitate.

ACM este produsă cu ajutorul a 2 boilere electrice cu capacitatea unitară de 100 l și puterea unitară de 1,5 kW și este folosită la cabinele de duș.

Sistemul de iluminat dispune de 34 lămpi fluorescente cu puterea unitară de 18 W. Nu există sistem automat de control al iluminatului.

Sistemul de iluminat public

Sistemul de iluminat public a fost modernizat în perioada 2011÷2013 în cadrul unui parteneriat cu FEN. Valoarea proiectului a fost de aproximativ 1,3 mln MDL. Proiectul a avut ca obiectiv reabilitarea rețelei de iluminat public prin instalarea de cabluri electrice și 300 corpuri de iluminat cu tehnologie LED, din care 200 lămpi cu puterea unitară de 35 W și 100 lămpi cu putere unitară de 60 W.

În prezent, sistemul de iluminat stradal este echipat cu un număr total de 660 lămpi. Dintre acestea, sunt 300 lămpi LED (100 lămpi cu puterea unitară de 35 W și 200 lămpi cu puterea unitară de 60 W). Mai sunt 160 de lămpi compacte fluorescente cu puterea unitară de 100 W și 200 lămpi cu vapori de mercur (150 de lămpi cu puterea unitară de 250 W pe străzile secundare și 50 de lămpi cu puterea unitară de 400 W pe străzile principale).

Necesarul de reabilitare a iluminatului stradal este de 520 lămpi, dintre care 175 cu puterea unitară de 60 W pentru străzi principale și 345 cu puterea unitară de 30 W pentru străzi secundare. Primăria Hîncești a elaborat o propunere de proiect pentru finanțarea cu sprijin FEE a reabilitării iluminatului stradal pentru circa 16 km străzi. Această dezvoltare va aduce un consum suplimentar de electricitate.

Este necesară realizarea unui inventar al echipamentelor utilizate pentru iluminatul stradal existent. Acesta va putea fi folosit pentru micșorarea facturilor actuale de energie electrică și pentru pregătirea licitațiilor ce vor avea ca obiect iluminatul stradal. În inventar trebuie să se precizeze cât de mult plătește municipalitatea în contractul existent pentru energie, mentenanță, etc.

Primaria trebuie să informeze distribuitorul de energie electrică și să îi explice că se dorește conclucarea pentru a obține economii energetice și financiare importante.

5 EFICIENȚA ENERGETICĂ SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI CEA DE PERSPECTIVĂ

Analiza realizată în orașul Hîncești a evidențiat preocuparea autorităților (chiar în condițiile dificile în care fondurile lipsesc) pentru introducerea unor măsuri de eficiență energetică.

În ultimii ani, primăria Hîncești a luat o serie de măsuri pentru creșterea eficienței energetice din sectorul public pentru a asigura continuitatea alimentării cu surse energetice a instituțiilor publice și de a eficientiza consumurile de energie în aceste instituții.

Printre măsurile luate de Primărie în ultimii ani mentionam trecerea de la consumul de cărbune la cel de gaze naturale în cazul unor obiective publice, instalarea de tâmplărie cu rame din PVC la sediul primăriei, Centrul de plasament și grădinițele nr. 1, nr. 6 și nr. 7. Finanțarea acestor măsuri s-a făcut de la bugetul local, bugetul raional și FISM.

De asemenea, primăria Hîncești a elaborat audituri energetice, precum și propuneri de proiecte pentru reabilitarea termică a grădinițelor nr. 3 și nr. 4 precum și pentru reabilitarea și re tehnologizarea cu echipamente performante (tehnologie LED) a iluminatului public, pentru a fi finanțate din Fondul de Eficiență Energetică.

Plecând de la conceptul că energia trebuie utilizată rațional și nu restrictiv, multe din măsurile aplicate nu țin cont de necesarul real de energie, de cerințele de confort care se stabilesc în funcție de destinația clădirii sau a sistemului de iluminat stradal, de condițiile de trafic sau de siguranță cerute de același iluminat stradal etc.

Principalele funcțiuni referitoare la domeniul energie care sunt îndeplinite de autoritățile publice locale din Uniunea Europeană și care pot fi considerate la elaborarea unei strategii energetice municipale, sunt următoarele:

- Consumator și prestator de servicii
- Producător și furnizor de energie
- Reglementator și investitor în sectorul energetic local
- O sursă de motivație pentru generarea și consumul de energie mai eficiente și pentru protecția mediului.

Aceste funcțiuni sunt prezentate mai jos:

- **Consumator de energie și prestator de servicii**

Administrația locală dispune de clădiri care utilizează cantități importante de energie pentru încălzire și iluminat. Punerea în aplicare a unor programe și acțiuni destinate economisirii energiei în clădirile publice ar permite realizarea unor economii considerabile.

Autoritățile locale și raionale furnizează, de asemenea, servicii caracterizate de un consum ridicat de energie, cum ar fi transportul public și iluminatul străzilor, domenii în care se pot face îmbunătățiri semnificative. Chiar și atunci când aceste servicii sunt subcontractate către alți furnizori, se pot lua măsuri pentru reducerea consumului de energie, în cadrul contractelor de achiziții publice și de servicii.

Astfel, următoarele tipuri de activități pot fi avute în vedere:

- Clădiri municipale - audituri energetice, proiecte pentru îmbunătățirea eficienței energetice, implementarea măsurilor de eficiență energetică, gestionarea energiei în clădiri;
- Iluminatul public - auditul energetic al sistemului de iluminat public stradal, în piețe publice și zone publice deschise, întreținerea sistemelor de iluminat și a echipamentelor, punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică specifice instalațiilor de iluminat;
- Transport - Sistem informatic pentru monitorizarea consumurilor de carburant (sau alt agent motrice).

- **Producător și furnizor de energie**

Autoritățile locale și raionale pot promova: producția de energie locală și utilizarea surselor regenerabile de energie, sistemele de producere în cogenerare a căldurii și energiei electrice, sistemele (la nivel de cartier) de producere descentralizată, inclusiv cele care utilizează biomasă. Autoritățile locale și raionale pot încuraja cetățenii să pună în aplicare proiecte de utilizare a SRE, acordând sprijin tehnic și financiar inițiativelor particulare.

- **Planificator, factor de dezvoltare și autoritate de reglementare**

Amenajarea teritoriului și organizarea sistemului de transport sunt responsabilități care de regulă revin autorităților locale și raionale. Deciziile strategice privind dezvoltarea urbană, cum ar fi evitarea extinderii nejustificate a așezărilor urbane, pot reduce consumul de energie în transporturi.

Autoritățile locale și raionale pot juca adesea rolul de autorități de reglementare, de exemplu prin stabilirea de baremuri în materie de performanță energetică, sau prin impunerea încorporării unor echipamente care să utilizeze SRE în clădirile administrative noi.

- **Consultant, sursă de motivare și exemplu (model)**

Autoritățile locale și raionale pot contribui la informarea și motivarea cetățenilor, a agenților economici și a altor părți interesate, cu privire la utilizarea judicioasă (rațională, nu restrictivă) a energiei.

Este importantă realizarea de acțiuni de sensibilizare publică, pentru a implica întreaga comunitate în conștientizarea și susținerea politicilor energetice durabile. Copiii reprezintă un public important din punctul de vedere al proiectelor privind economisirea energiei și utilizarea SRE, deoarece aceștia vor transmite în afara școlii informațiile învățate, începând cu propria familie. Este, de asemenea, important ca autoritățile să reprezinte un exemplu și să joace un rol exemplar în acțiuni care sprijină dezvoltarea energetică durabilă.

Utilizarea eficientă a energiei la nivel local vizează anumiți consumatori și realizarea unor măsuri specifice.

6 STABILIREA SITUAȚIEI DE REFERINȚĂ ȘI A OBIECTIVELOR PENTRU PLEE PENTRU ORAȘUL HÎNCEȘTI

Pentru a analiza situația energetică actuală a consumatorilor finanțați de la bugetul orașului Hîncești, au fost efectuate vizite la obiectivele vizate, în timpul cărora au fost completate o serie de chestionare pentru fiecare consumator municipal. În urma colectării datelor de bază privind consumurile pentru fiecare activitate și a prelucrării acestora (prin consultarea documentelor și a persoanelor implicate în sectoarele respective de consum) au rezultat informațiile prezentate în Tabelul 1 Evoluția consumului de energie la nivel local și Tabelul 2 - Consumuri finale anuale de energie aferente anului 2012.

Tabelul 1 Evoluția consumului de energie la nivel local (MWh)

Consum de energie	Prezent (date preluate din documente oficiale)		Estimare (prognoza pe baza evoluției consumului din ultimii ani sau rezultate din planuri strategice locale)			
	2012	2013	2014 (necesar*)	2015	2016	2017
Sector/An						
Cladiri municipale	1495,18	1624,13	4033,45	2624,55	1902,55	1707,45
Iluminat public	79,70	15,00	461,69	362,89	362,89	362,89
Transport municipal	121,44	99,32	121,42	121,42	121,42	121,42
Total	1696,32	1738,45	4616,56	3108,86	2386,86	2191,76

***Observație:**

Necesarul de energie final pentru cladirile aflate în responsabilitatea APL Hîncești va fi stabilit în cadrul etapei de elaborare a documentațiilor premergătoare începerii investițiilor, corelat cu caracteristicile funcțiilor pe care le vor îndeplini. Pentru calculul necesarului de energie aferent anului 2014, s-a considerat ca pentru consumatorii APL Hîncești, nu a fost atins nivelul de confort.

• Măsurile de EE propuse în PLAEE au fost ierarhizate pe baza următoarelor criterii:

- Gradul de urgență pentru implementarea măsurilor de EE la consumatorul (uzură ridicată al clădirii, importanța clădirii în ceea ce privește satisfacerea serviciilor pentru care a fost proiectată, lipsa parțială sau totală a serviciului, lipsa confortului etc.).
- Grad de implementare a acțiunilor de EE la consumator (în cazul unor investiții deja realizate – de ex. reabilitare termică, chiar dacă nu la nivelul de confort dorit) și valorificarea maximă a potențialului de economisire a energiei etc.).

- Măsurile de EE cu potențial maxim, care să asigure confortul necesar cu considerarea utilizării de SRE.
- Măsurile atractive pentru finanțare datorită unor durate reduse de recuperare a investițiilor.
- Nivel de clasificare al investițiilor - cu costuri mari (termoizolare clădire, iluminat public) și măsuri cu costuri reduse sau fără costuri (cele privind comunicarea, comportamentul favorabil introducerii măsurilor de EE, îngrijirea echipamentelor consumatoare de energie, iluminat etc).
- **Analiza măsurilor de reducere a consumului de energie** Evaluarea consumurilor a fost făcută pe baza facturilor plătite și se referă la consumul realizat, fără a se cunoaște însă dacă acest consum a acoperit necesarul de energie și în ce proporție (de exemplu, din punct de vedere termic, în clădirile aflate în subordinea Primăriei nu s-a realizat confortul termic necesar și nici necesarul de apă caldă menajeră; în condițiile climatice și tehnice existente acest consum ar fi trebuit să fie mai mare). Se pleacă de la ipoteza - susținută nu doar teoretic, că necesarul de energie a fost acoperit într-un procent de **37%**. **Calculul necesarului de căldură a fost făcut în conformitate cu Normativul NCM E.04.01-2006 „Protecția termică a clădirilor”** [6]
- Iluminatul public nu este finalizat la nivelul întregului oraș, iar extinderea lui în viitor va conduce la un consum suplimentar de electricitate
- Pentru evaluarea consumurilor viitoare se consideră alimentarea actualilor consumatori la nivelul necesarului (respectiv cu **63% mai mare**) și de asemenea se consideră următoarele rate de dezvoltare a consumatorilor municipali:
  - Clădiri municipale   0 %
  - Iluminat public   120 %
  - Transport municipal   0 %.

Necesarul de energie considerat ca bază de analiză și cantitatea de emisii aferente fiecărei categorii de consum sunt prezentate în Tabelul 3.

Pentru calculul emisiilor anuale de CO₂, aferente atât consumurilor de energie cât și economiilor de energie estimate s-au folosit următorii factori de emisii (conform www.eumayors.eu):

- Pentru gaz natural	0,202 t _{CO2} /MWh
- Pentru carbune	0,354 t _{CO2} /MWh
- Lemne	0,403 t _{CO2} /MWh
- Pentru motorină	0,267 t _{CO2} /MWh
- Pentru benzină	0,249 t _{CO2} /MWh
- Pentru electricitate	0,701 t _{CO2} /MWh
- Pentru SRE	0,000 t _{CO2} /MWh

Calcululele, ca și tabelele care descriu activitățile de EE și cuantifică măsurile aferente, au urmat structura PAED (Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă). Astfel, APL ar avea o bază de informații compatibilă cu cerințele PAED - www.eumayors.eu

Tabelul 2 Consumuri finale de energie în anul 2013 (MWh)

Categorie	Electricitate	Combustibili fosili			SRE	Total
		Gaz Natural	Motorina	Benzina		
Cladiri, Echipamente-Instalatii / Servicii publice	300,30	1338,83	0	0	0	1639,13
Cladiri municipale	285,30	1338,83	0	0	0	1624,13
Iluminat public	15,00	0,00	0	0	0	15,00
Transport	0,00	0,00	0	99,32	0	99,32
Total	300,30	1338,83	0	99,32	0	1738,45

Tabelul 3 Emisii anuale de CO₂ defalcate pe categorii de consumatori

Categorie	Consum de energie An 2013	Emisii de CO ₂ An 2013	Necesar de energie	Emisii de CO ₂ aferente necesarului de energie
Sector/U.M.	MWh/an	t/an	MWh/an	t/an
Cladiri municipale	1624,13	470,44	4033,45	944,85
Iluminat public	15,00	10,52	461,69	323,64
Transport municipal	99,32	24,73	121,42	30,23
Total	1738,45	505,69	4616,56	1298,72

7 STABILIREA OBIECTIVELOR PRIVIND ECONOMIILE DE ENERGIE AFERENTE FIECARUI SECTOR DE ACTIVITATE PENTRU O PERIOADĂ DE 3 ANI

Politica municipală în domeniul EE are la bază creșterea eficienței energetice pe întreg lanțul, de la producere la consumul final de energie. Obiectivele generale ale unui program de EE la nivel municipal sunt:

- Reducerea ponderii costurilor cu energia în costurile totale ale Primăriei;
- Îmbunătățirea condițiilor ambientale în special în spațiile care trebuie să respecte unii parametri speciali (temperaturi interioare în conformitate cu destinația încăperilor), iluminat corespunzător în spații de lucru și stradal pentru siguranța traficului și a populației etc.);
- Protecția mediului prin reducerea necesarului de energie ca urmare a implementării unor acțiuni de îmbunătățire a eficienței energetice cu impact pozitiv asupra nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră;
- Identificarea unor posibile surse de finanțare pentru introducerea măsurilor de eficiență energetică propuse.

Implementarea măsurilor de EE la nivel local, are efecte benefice pe multiple planuri, în special atunci când sunt aplicate la nivelul consumatorilor:

- *Financiar* – economisirea energiei înseamnă economisire de fonduri, investițiile fiind acoperite din valoarea economiilor la costurile pentru energie;
- *Confort* – măsurile de creștere a eficienței energetice au efecte favorabile și asupra condițiilor ambientale;
- *Gospodărire energie* influențează mediul casnic, cel individual și cel din instituțiile publice prin măsuri vizând achiziția și utilizarea de echipamente electrocasnice cu performanțe energetice ridicate, precum și economisirea energiei utilizate pentru alimentarea cu căldură a locuințelor și clădirilor publice prin măsuri corectoare sau de comportament și alegerea unui sistem mai bun al iluminatului prin utilizarea unor echipamente economice;
- *Sănătate* – măsurile de eficiență energetică contribuie la asigurarea temperaturilor necesare în clădiri și a apei calde de consum și de asemenea utilizarea sistemelor de iluminat cu consum mic de energie;
- *Durabilitate* – procesele tehnologice de producere și consum de energie au efecte care acționează atât zonal dar și în timp influențând condițiile de trai ale generațiilor viitoare;
- *Responsabilitate a autorității locale* – APL au o relație mai apropiată cu populația și sunt în măsură să influențeze comportamentul și atitudinea organizațiilor din teritoriul administrat sau a persoanelor individuale, în ceea ce privește eficiența energetică.

Programul de EE pentru orașul Hîncești are în vedere următoarele sectoare de activitate pentru care vor fi propuse măsuri de EE cu detalierea acțiunilor:

- *Clădiri municipale* - Auditeri energetice, proiecte pentru îmbunătățirea eficienței energetice (reabilitare termică, retehnologizare iluminat interior extinderea utilizării SRE etc.), implementarea măsurilor de eficiență energetică, gestionarea energiei în clădiri;
- *Iluminatul public* - Retehnologizarea sistemului de iluminat public stradal, în piețe publice și zone publice deschise, întreținerea sistemelor de iluminat și a echipamentelor, punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică specifice instalațiilor de iluminat;
- *Achizițiile publice* - Utilizarea criteriilor de EE în caietele de sarcini privind achiziții de echipamente și servicii energetice;
- *Comunicare* - Instruire, informare, promovare a măsurilor de EE.

Pentru a stabili obiectivele care vizează economisirea energiei pentru fiecare categorie de activități au fost analizate datele aferente fiecărui sector. A rezultat astfel Tabelul 4 care cuprinde obiectivele privind economiile de energie aferente fiecărui sector de activitate aflat în responsabilitatea APL pentru perioada 2015÷2017.

Tabelul 4 Obiective privind economiile de energie aferente fiecărui sector de activitate pentru perioada 2015÷2017

Sector	2015		2016		2017	
	Economii energie	%	Economii energie	%	Economii energie	%
Clădiri municipale	1407,70	93,37	720,80	99,83	193,90	99,38
Iluminat public	98,80	6,55	0,00	0,00	0,00	0,00
Achiziții publice ecologice	0,50	0,03	0,50	0,07	0,50	0,26
Comunicare	0,70	0,05	0,70	0,10	0,70	0,36
Total	1507,70	100,00	722,00	100,00	195,10	100,00

8. ACȚIUNI DE EE CU ESTIMAREA ECONOMIILOR ANUALE DE ENERGIE, A BUGETULUI (INVESTIȚII NECESARE), DEFALCATE PE SECTOARE/ACTIVITĂȚI CU PERIOADELE SIMPLE DE RECUPERARE A INVESTIȚIILOR ȘI IDENTIFICAREA RESURSELOR FINANCIARE (INSTRUMENTE PRINCIPALE FINANCIARE).
(Tabelul 5)

Tabelul 5 Defalcarea investițiilor pe sectoare de consumatori si activități

Ierarhizarea acțiunilor și evidențierea măsurilor cu costuri reduse/fără costuri se regăsesc în ultima coloană

Sector	Economii anuale de energie <i>MWh/an</i>	Investiții estimate <i>mii MDL</i>	Perioada simplă de recuperare <i>ani</i>	Economii emisii CO ₂ <i>t/an</i>	Importanța măsurii / Surse de finanțare
Clădiri municipale					
Clădirea Primăriei Hîncești					
Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	143,1	761,9	6,1	28,9	1 FEE, FISM Buget local
Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i>	49,6	278,5	6,4	10,0	1 FEE, FISM Buget local
Acțiunea 3. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.	38,6	317,2	9,4	7,8	1 FISM, Buget local
Acțiunea 4. Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm	26,9	212,8	9,1	5,4	1 FISM, Buget local
Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷4)	258,2	1570,4	7,0	52,2	1 FEE, FISM Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
Acțiunea 5. Echiparea corpurilor interioare de încălzire cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare. Instalarea unor dispozitive automate de echilibrare în sistemul de încălzire din clădirile grădiniței.	27,7	90,0	2,7	5,6	3 Masura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.
Acțiunea 6. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara). <i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i>	13,3	239,7	14,9	2,7	2 FEE, FISM Buget local
Acțiunea 7. Instalarea cazan de 40 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. <i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i>	0,0	288,0	9,0	17,8	3 FEE,FISM Buget local
Acțiunea 8. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care: <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferază în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i>	34,6,1	44,3,1	1,5	7,0	2 FEE,FISM Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 9. Înlocuirea becurilor incandescente (196 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	2,0	13,7	3,4	1,4	1 Buget local
<p>Acțiunea 10. Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Grădinița nr. 1 „Albinuța”					
<p>Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	76,1	308,9	4,7	15,4	1 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție.</p> <p>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</p>	49,1	250,4	5,9	9,9	1 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 3. Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm</p>	6,7	50,2	8,6	1,4	1 FISM,Buget local
<p>Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷3)</p>	131,9	609,5	5,3	26,6	1 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 4. Reproiectarea și înlocuirea sistemului de încălzire monotubular cu sistem bitubular (coloane, conducte orizontale și corpuri de încălzire noi, echipate cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare, dispozitive automate de echilibrare în sistem). Sistemul monotubular existent este uzat, nu conține elemente de reglaj, nu poate asigura distribuția uniformă a căldurii în clădire și încălzirea fiecărei încăperi conform destinației.</p>	14,4	236,8	13,6	2,9	3 Masura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 5. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara).</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i></p>	55,0	960,3	14,0	38,6	2 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 6. Instalarea unui cazan de 30 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară.</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	216,0	8,6	13,9	3 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 7. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <p><i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferază în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i></p>	18,1	43,5	2,8	3,6	2 FEE, Buget local
<p>Acțiunea 8. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
Grădinița nr. 3 „Alionușca”					
Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	56,1	271,4	5,5	11,3	2 FEE, FISM Buget local
Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă:</i> Suplimentar sunt necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).	39,2	200,3	5,9	7,9	2 FEE, FISM Buget local
Acțiunea 3. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.	27,5	182,0	7,6	5,6	2 FISM, Buget local
Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷3)	122,8	653,7	6,1	24,8	2 FEE, FISM Buget local
Acțiunea 4. Reproiectarea și înlocuirea sistemului de încălzire monotubular cu sistem bitubular (coloane, conducte orizontale și corpuri de încălzire noi, echipate cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare, dispozitive automate de echilibrare în sistem). Sistemul monotubular existent este uzat, nu conține elemente de reglaj, nu poate asigura distribuția uniformă a căldurii în clădire și încălzirea fiecărei încăperi conform destinației.	13,0	268,8	17,1	2,6	3 Măsura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.
Acțiunea 5. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara). <i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i>	25,9	466,7	14,4	18,2	2 FEE, FISM, Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 6. Instalarea unui cazan de 20 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară.</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	144,0	8,6	9,3	3 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 7. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <p><i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferează în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i></p>	16,3	42,7	3,0	3,3	2 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 8. Înlocuirea becurilor incandescente (18 x 75 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	0,3	1,3	1,9	0,2	1 Buget local
<p>Acțiunea 9. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
Grădinița nr. 4 „Andrieș”					
Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	254,1	1031,1	4,7	51,3	1 FEE,FISM Buget local
Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i>	139,2	710,6	5,9	28,1	1 FEE,FISM Buget local
Acțiunea 3. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.	107,1	708,5	7,6	21,6	1 FISM, Buget local
Acțiunea 4. Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm	95,3	710,6	8,6	19,3	1 FEE,FISM Buget local
Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷4)	595,7	3160,8	6,1	120,3	1 FEE, FISM Buget local
Acțiunea 5. Reproiectarea și înlocuirea sistemului de încălzire monotubular cu sistem bitubular (coloane, conducte orizontale și corpuri de încălzire noi, echipate cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare, dispozitive automate de echilibrare în sistem). Sistemul monotubular existent este uzat, nu conține elemente de reglaj, nu poate asigura distribuția uniformă a căldurii în clădire și încălzirea fiecărei încăperi conform destinației.	62,1	852,6	11,4	12,5	3 Masura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 6. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara).</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i></p>	41,7	749,7	14,4	29,2	<p>2 FEE,FISM Buget local</p>
<p>Acțiunea 7. Instalarea unui cazan de 80 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară.</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	576,0	8,6	37,1	<p>3 FEE,FISM Buget local</p>
<p>Acțiunea 8. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <p><i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferează în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i></p>	77,6	47,5	0,7	15,7	<p>2 FEE,FISM Buget local</p>
<p>Acțiunea 9. Înlocuirea becurilor incandescente (220 x 75 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	3,9	15,4	1,9	2,7	<p>1 Buget local</p>

Sector	Economii anuale de energie <i>MWh/an</i>	Investiții estimate <i>mii MDL</i>	Perioada simplă de recuperare <i>ani</i>	Economii emisii CO ₂ <i>t/an</i>	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 10. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Grădinița nr. 6 „Luminița”					
<p>Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	94,5	383,4	4,7	19,1	1 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</p>	38,9	198,7	5,9	7,9	1 FEE, FISM Buget local
<p>Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷2)</p>	133,4	582,1	5,0	27,0	1 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 3. Reproiectarea și înlocuirea sistemului de încălzire monotubular cu sistem bitubular (coloane, conducte orizontale și corpuri de încălzire noi, echipate cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare, dispozitive automate de echilibrare în sistem). Sistemul monotubular existent este uzat, nu conține elemente de reglaj, nu poate asigura distribuția uniformă a căldurii în clădire și încălzirea fiecărei încăperi conform destinației.</p>	14,7	257,4	14,5	3,0	3 Masura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 4. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara).</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i></p>	23,0	413,1	14,4	16,1	<p>2 FEE,FISM Buget local</p>
<p>Acțiunea 5. Instalarea unui cazan de 30 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară.</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	216,0	8,6	13,9	<p>3 FEE,FISM Buget local</p>
<p>Acțiunea 6. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <p><i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferază în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i></p>	18,4	43,5	2,7	3,7	<p>2 FEE,FISM Buget local</p>
<p>Acțiunea 7 Înlocuirea becurilor incandescente (150 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	1,5	10,5	3,4	1,1	<p>1 Buget local</p>

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 8. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Grădinița nr. 7 „Guguță”					
<p>Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	157,8	640,4	4,7	31,9	1 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i></p>	82,3	420,3	5,9	16,6	1 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 3. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.</p>	31,2	232,7	8,6	6,3	1 FISM, Buget local
<p>Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷3)</p>	271,3	1293,4	5,5	54,8	1 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 4. Reproiectarea și înlocuirea sistemului de încălzire monotubular cu sistem bitubular (coloane, conducte orizontale și corpuri de încălzire noi, echipate cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare, dispozitive automate de echilibrare în sistem). Sistemul monotubular existent este uzat, nu conține elemente de reglaj, nu poate asigura distribuția uniformă a căldurii în clădire și încălzirea fiecărei încăperi conform destinației.</p>	30,0	512,4	14,2	6,1	3 Masura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 5. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara).</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i></p>	23,0	413,1	14,4	16,1	2 FEE, FISM, Buget local
<p>Acțiunea 6. Instalarea unui cazan de 50 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară.</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	360,0	8,6	23,2	3 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 7. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <p><i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferază în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i></p>	37,5	45,1	1,4	7,6	2 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 8 Înlocuirea becurilor incandescente (200 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	2,0	14,0	3,4	1,4	1 Buget local

Sector	Economii anuale de energie <i>MWh/an</i>	Investiții estimate <i>mii MDL</i>	Perioada simplă de recuperare <i>ani</i>	Economii emisii CO ₂ <i>t/an</i>	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 9 Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Centrul de plasament „Brândușa”					
<p>Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	23,9	148,6	7,1	4,8	2 FISM, Buget local
<p>Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</p>	26,4	148,2	6,4	5,3	2 FEE,FISM Buget local
<p>Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷2)</p>	50,3	296,8	6,8	10,1	2 FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 3. Reproiectarea și înlocuirea sistemului de încălzire monotubular cu sistem bitubular (coloane, conducte orizontale și corpuri de încălzire noi, echipate cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare, dispozitive automate de echilibrare în sistem). Sistemul monotubular existent este uzat, nu conține elemente de reglaj, nu poate asigura distribuția uniformă a căldurii în clădire și încălzirea fiecărei încăperi conform destinației.</p>	5,5	63,0	9,6	1,1	3 Masura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 4. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara).</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i></p>	11,9	214,2	14,4	8,3	2 FEE, FISM, Buget local
<p>Acțiunea 5. Instalarea unui cazan de 10 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară.</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	72,0	9,0	4,4	3 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 6. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <p><i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferază în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i></p>	6,8	41,9	7,0	1,4	2 FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 7 Înlocuirea becurilor incandescente (40 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	1,2	2,8	1,1	0,8	1 Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 8. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Centrul de creație					
<p>Acțiunea 1. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i></p>	67,6	380,0	6,4	13,7	<p>2 FEE, FISM, Buget local Buget raional</p>
<p>Acțiunea 2. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.</p>	34,9	239,2	7,9	7,1	<p>2 FISM, Buget local Buget raional</p>
<p>Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷2)</p>	102,5	619,2	6,9	20,8	<p>2 FEE, FISM, Buget local Buget raional</p>
<p>Acțiunea 3. Reproiectarea și înlocuirea sistemului de încălzire monotubular cu sistem bitubular (coloane, conducte orizontale și corpuri de încălzire noi, echipate cu ventile termostactice pentru reglajul temperaturii interioare, dispozitive automate de echilibrare în sistem). Sistemul monotubular existent este uzat, nu conține elemente de reglaj, nu poate asigura distribuția uniformă a căldurii în clădire și încălzirea fiecărei încăperi conform destinației.</p>	19,1	273,0	11,8	3,9	<p>3 Măsura este strict necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special.</p>

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 4. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara).</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă sau în centrala termică (nu electric).</i></p>	11,9	214,2	14,4	8,3	2 FEE, FISM, Buget local, Buget raional
<p>Acțiunea 5. Instalarea unui cazan de 70 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară.</p> <p><i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	504,0	9,0	31,1	3 FEE, FISM Buget local, Buget raional
<p>Acțiunea 6. Instalarea unui sistem automat de reglare a temperaturii agentului termic livrat în sistemul de încălzire de la Centrala termică funcție de temperatura exterioară, care:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ va permite un consum mai eficient al energiei termice ▪ va permite funcționarea conform unui grafic de temperatură care să asigure producerea ACM la o temperatură necesară și sigură din punct de vedere sanitar. <p><i>Este cunoscută acțiunea bacteriei Legionella care proliferază în apa caldă la temperaturi între 25-45 °C dar care este distrusă la 60 °C.</i></p>	23,9	46,7	2,2	4,8	2 FEE, FISM Buget local, Buget raional
<p>Acțiunea 7. Înlocuirea becurilor incandescente (150 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	4,5	10,5	1,1	3,2	1 Buget local, Buget raional

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Acțiunea 8. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Tabăra de odihnă					
<p>Acțiunea 1. Instalarea unui cazan de 10 kW pe peleți pentru producerea energiei termice necesara pentru încălzire spațială și prepararea ACM. Instalația urmează a fi conectată de asemenea la sistemul existent de alimentare cu energie termică, cu automatizare pentru funcționare complementară. <i>Avantajele acestei măsuri sunt: utilizarea energiei regenerabile, reducerea costurilor de producere a energiei termice.</i></p>	0,0	72,0	9,5	4,2	<p>3 FEE, FISM, Buget local</p>
<p>Acțiunea 2. Înlocuirea becurilor incandescente (100 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	3,0	7,0	1,1	2,1	<p>1 Buget local</p>
<p>Acțiunea 3. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
Stadionul orașenesc					
Acțiunea 1. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.	6,3	46,0	8,4	1,3	2 FISM, Buget local
Acțiunea 2. Retehnologizarea instalației de preparare ACM prin instalarea în clădire a unui sistem de producere a ACM folosind energia solară, inclusiv instalație cu rezervor (boiler de acumulare) ACM și colectoare solare. Colectoarele solare urmează a fi instalate pe acoperișul clădirii. Ca rezervă, rezervorul ACM va conține încălzitoare electrice (care pot fi folosite în calitate de sursă complementară vara). <i>Avantajele acestei măsuri sunt: Prepararea ACM cu energie regenerabilă (nu electric).</i>	7,4	132,6	14,4	5,2	3 FEE, FISM, Buget local
Acțiunea 3. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere: <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri				
Iluminat public					
Acțiunea 1. Proiectarea și instalarea a 200 corpuri de iluminat cu lămpi cu LED 85 W (150 bucăți) și 60 W (50 bucăți), inclusiv suporturi pentru montare pe pilonii existenți și automatizare pentru înlocuirea celor 200 de lămpi cu vapori de mercur cu puterea unitară de 250÷400 W. Notă: În cadrul proiectului urmează să fie stabilită puterea necesară a surselor de lumină în fiecare caz, pentru a asigura iluminarea străzilor conform normelor în vigoare. Calculele estimative au fost efectuate pentru lămpi cu LED 60 W și 85 W. Calculul a fost efectuat pentru funcționarea, în medie a sistemului de iluminat, 10 ore pe noapte	98,8	1603,9	2,3	258,7	1 Parteneriat Public Privat sau ESCO, FEN, Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
<p>Notă:</p> <p>Se recomandă examinarea posibilității contractării energiei electrice pentru iluminatul stradal la tarife diferențiate, ceea ce presupune tarif ridicat în ore de vîrf seara și dimineața și tarif scăzut în orele de noapte (detalii disponibile în documentele ANRE). Această opțiune este interesantă pentru implementare în cazul funcționării sistemelor de iluminat pe parcursul întregii nopți. Măsura nu are caracter de economisire a electricității ci aduce economii în bani. Se încadrează la Măsuri fără costuri.</p> <p>Conform Hotărîrii ANRE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Pentru consumatorii noncasnici, care dispun de echipament de măsurare corespunzător, plata pentru energia electrică consumată se efectuează la tarife diferențiate, în funcție de orele de consum: - între orele: 10-17, 20-22 în trimestrele I și IV; între orele 10-20 în trimestrele II și III ale anului - cu coeficientul 1,0 de la tariful stabilit; - în orele de vîrf: 7-10, 17-20 în trimestrele I și IV; în orele de vîrf 7-10, 20-22 în trimestrele II și III ale anului - cu coeficientul 1,6 de la tariful stabilit; - în orele de noapte 22-7 pe parcursul întregului an - cu coeficientul 0,6 de la tariful stabilit <p>Aceste prevederi sunt valabile în cazul când contractele de procurare a energiei electrice semnate de furnizor și, respectiv, contractul dintre furnizor și consumatorul final includ asemenea clauze.”</p>					
Achizitii publice					
<p>Actiunea 1 Introducerea criteriilor de eficiență energetică în caietele de sarcini pentru achiziționarea de produse, servicii și lucrări. Criteriul principal de selecție să fie varianta cea mai bună din punct de vedere economic și nu varianta cu prețul cel mai scăzut, deoarece aceasta nu ia în considerare și cheltuielile pe ciclul de viață. Exemple de informații în acest sens pot fi consultate la: http://www.buy-smart.info/ro sau http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm</p>	0,5			0,35	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsură fără costuri
Comunicare					
<p>Actiunea 1 Sesiuni de instruire dedicate funcționarilor din primărie, consumatorilor finali cu privire la măsuri de eficiență energetică posibile și la modul lor de implementare. Campanii de informare în școli cu exemple de bună practică. Va crește astfel gradul de conștientizare cu privire la aceste aspecte și va fi stimulat un comportament care favorizează reducerea consumurilor de energie.</p>	0,3			0,21	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsură fără costuri sau cu costuri reduse

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Importanța măsurii / Surse de finanțare
Actiunea 2 Organizarea de Servicii sau/și a unui Punct de Informare cu privire la eficiența energetică. Zona de informare poate fi și pe site-ul Primăriei. Exemplu: Un simplu click spre economia de energie (acestea putând fi platforme on-line realizate în cadrul unor proiecte de eficiență energetică după exemple din țări europene sau cu legătură inclusă în site-ul Primăriei la www.topten.info.ro sau www.buy-smart.info sau www.appliance-energy-costs.eu/ro/)	0,3			0,21	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsură fără costuri sau cu costuri reduse
Actiunea 3 Organizarea Zilelor Municipale ale Energiei, cu competiții, cu accent pe participarea tinerei generații și premierea celor mai bune acțiuni de utilizare eficientă a energiei.	0,1			0,01	
TOTAL Anul 1 (2015)	1507,7	8892,5		552,5	
TOTAL Anul 2 (2016)	722,0	5641,9		242,4	
Total Anul 3 (2017)	8,6	2508,6		156,5	
Total schimbare sistem încălzire	186,5	2554,0		37,7	
Total general	2424,8	19597,0		989,1	

Notă:

Pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică identificate sunt necesare, după caz, efectuarea de audituri energetice și/sau elaborarea documentațiilor de proiect.

Calculul pentru măsurile de eficiență energetică în clădiri au fost efectuate folosind ca valori de referință valorile calculate pentru acoperirea necesarului de energie în condiții corespunzătoare (de confort și siguranță) pentru clădiri și iluminat stradal plecând de la situația actuală.

Codul culorilor utilizate:

	Acțiuni permanente			Acțiuni de EE pentru anul 2
	Acțiuni de EE pentru anul 1			Acțiuni de EE pentru anul 3

Având în vedere importanța mare a creșterii gradului de conștientizare și educare a populației cu privire la promovarea comportamentului favorabil economisirii de energie, au fost evidențiate în ultima coloană, acțiunile care vizează măsuri având costuri reduse sau fără costuri.

Observatii

- 1.** Analiza energetică a consumatorilor din orașul Hîncești a avut la bază informațiile transmise de APL Hîncești
- 2.** Consumurile au inclus și consumatorii obiectivelor deja reabilitate.
- 3.** Înlocuirea sistemului învechit monotubular cu bitubular nu este o măsură strict de EE, dar este necesară pentru asigurarea alimentării corecte cu căldură a spațiilor încălzite și nu este analizată ca o măsură de economisire a energiei în mod special. De aceea, APL poate analiza cel mai bine momentul când o va putea implementa. Aceste măsuri au fost prinse în investițiile aferente pentru fiecare an.
- 4.** De asemenea, se recomandă ca pe viitor, să fie utilizate numai sisteme bitubulare de distribuție a căldurii. Acestea au avantajul că apa caldă patrunde cu aceeași temperatură în toate corpurile de încălzire unde se răcește uniform. Sistemele monotubulare au dezavantajul că temperatura agentului de încălzire se răcește pe măsură ce parcurge circuitul de încălzire, corpurile de încălzire primind din ce în ce mai puțină căldură. Astfel, sunt necesare suprafețe din ce în ce mai mari pentru radiatoare, consumatorii de la capătul rețelei fiind cei mai dezavantajați.
- 5.** Reabilitarea sau retehnologizarea surselor de alimentare cu căldură include în toate cazurile instalarea de contoare de căldură la sursă și la consumatori. De asemenea, la modificarea distribuției interioare de căldură se presupune și instalarea de ventile termostactice pe fiecare corp de încălzire.
- 6.** Având în vedere că la majoritatea obiectivelor vizate pentru implementarea măsurilor de creștere a EE nu au fost efectuate bilanțuri energetice, se recomandă programarea executării acestora în conformitate cu reglementările în vigoare și cu cele stipulate în DIRECTIVA 2012/27/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE.
- 7.** Pentru creșterea siguranței în alimentarea cu energie termică, dar și pentru dezvoltarea valorificării SRE, pentru toate clădirile (cu excepția Stadionului orașenesc) chiar dacă dispun de CT pe gaze naturale a fost recomandată instalarea de cazane pe peleți. Implementarea acestor măsuri se va putea realiza numai pe baza unor studii care să aibe în vedere indicatorii financiari, strategia de utilizare în viitor și considerentele de ordin social.
- 8.** Există situații în care, deși există echipamente de preparare de ACM cu agent termic de la CT, acestea nu sunt folosite și ACM se prepară prin folosirea de energie electrică. Această situație trebuie urgent remediată atât pentru creșterea eficienței energetice și implicit reducerea costurilor cu energia cât și pentru reducerea emisiilor poluante la nivel național. Este cazul grădinițelor nr. 1 "Albinuța" și nr. 7 "Guguță".
- 9.** În cazul clădirilor Primăriei și Centrului de creație apare problema de proprietate indiviză (o bancă și respectiv Autoritatea raională). Deoarece măsurile de creștere a eficienței energetice vizează întreaga anvelopă a clădirii, premergător realizării măsurilor recomandate în prezenta lucrare, este necesară agrearea de către deținătorii clădirilor a tuturor detaliilor (în special cele financiare) pentru buna desfășurare a activităților.

Descrierea efectelor implementării soluțiilor de EE la consumatorii tip clădiri și iluminat

Clădiri municipale

Prin aplicarea soluțiilor de reabilitare termică a anvelopei clădirii se obține îmbunătățirea performanței de izolare termică a clădirii și apropierea sau chiar încadrarea în condițiile normate referitoare la rezistențele termice ale elementelor de construcție.

Soluția de amplasare a unui strat termoizolant suplimentar de 150 mm, din polistiren expandat protejat cu tencuiala subțire armată cu plasa de fibre de sticlă prezintă următoarele avantaje: corectează punctele termice, protejează elementele de construcție structurale și structura în ansamblu de variațiile temperaturii exterioare, păstrează suprafețele interioare utile și locuibile, păstrează poziția corpurilor statice și a conductelor, se finalizează cu renovarea fatadelor, elementele de clădire pot fi funcționale pe perioada reabilitării, iar finisajele interioare se păstrează.

Stratul suport este pregătit prin verificare și eventual reparare, inclusiv planeitatea, curățare de praf și depuneri. Placile de polistiren sunt fixate prin lipire pe suprafața suport, lipirea fiind executată local pe fâșii sau în puncte. Fixarea stratului termoizolant se mai poate realiza mecanic (cu bolturi) și chiar aplicând ambele procedee. Pentru reducerea efectului negativ al punctelor termice trebuie asigurată pe cât posibil continuitatea stratului termoizolant, în special la racordarea cu soclul, în zona terasei/acoperișului etc.

Rosturile la montaj trebuie să fie de dimensiuni cât mai mici și decalate pe randurile adiacente având grijă ca adezivul să nu fie în exces și să nu ajungă în rosturi pentru a evita apariția crapăturilor în stratul de finisaj.

Economiile cele mai importante se găsesc la placarea peretilor verticali cu polistiren expandat. Cea mai mare parte a energiei utile pentru încălzirea spațiilor în clădire este reprezentată de căldura necesară pentru acoperirea pierderilor prin transfer, prin partile opace ale peretilor exteriori astfel că reducerea acestor pierderi trebuie să reprezinte prioritatea specială.

Înlocuirea tâmplăriei exterioare cu tâmplărie performantă cu camere dotate cu fante de circulație naturală controlată a aerului între exterior și spațiile ocupate (pentru evitarea producerii condensului) și vitraj termoizolant low-e, se justifică economic în pachet cu alte soluții și nu ca soluție de sine statătoare. Această soluție are avantajul unui remarcabil spor de confort interior atât termic cât și acustic.

Termoizolația de 150 mm polistiren expandat este suficientă pentru zona climatică a orașului Hîncești, peste această valoare, economiile rezultate nemaifiind atractive din punct de vedere tehnic și economic.

Investiția se recuperează pe durata de viață estimată.

Totodată, este necesară verificarea aspectului zidăriei (prezența fisurilor) precum și integritatea tencuiei, iar înainte de aplicarea termosistemului, se vor îndepărta zonele de tencuială neaderente, fisurate sau crapate, se vor repara local după care se poate aplica polistirenul expandat.

În cazul podului, se va verifica, starea tehnica a elementelor constructive ale sarpantei (popi, pane, capriori, clesti, talpi, cosoroabe etc.), integritatea asterelii, a cartonului bitumat de sub tigla. Daca se constata deteriorari ale elementelor constructive ale sarpantei sau asterelii si cartonului bitumat, se vor lua masuri de remediere si reparatii ale acestora, pana la inlocuirea lor partiala sau totala, dupa caz. De asemenea se vor verifica la nivelul învelitorii (realizate din țiglă profilată) integritatea și etanșeităea acesteia. Dacă se constată deteriorari ale țiglelor sau infiltrații de apa se vor lua masuri de inlocuire parțială a țiglelor deteriorate, pana la inlocuirea totala a acesteia sau schimbarea tipului de invelitoare pentru a impiedica infiltratia apei pluviale sau a zapezii.

In vederea realizarii indicatorilor tehnico-economici este necesara respectarea caracteristicilor tehnice recomandate in proiectul tehnic pentru materialele utilizate in reabilitare.

Iluminatul interior reprezinta unul din consumatorii de electricitate la care aspectele luminotehnice, energetice, economice si estetice, trebuie analizate impreuna. Desi costul electricitatii consumate este important, adaptarea nivelului de iluminare in scopul reducerii consumului total de energie determina costuri mult mai mari ca urmare a cheltuielilor indirecte. Reducerea consumurilor de electricitate la iluminat cu respectarea integrala a parametrilor de confort se realizeaza printr-un management adecvat care implica: utilizarea de scheme moderne de iluminat: surse, balast, sisteme de alimentare, utilizarea lampilor si corpurilor de iluminat performante, controlul fluxului luminos (inlocuirea lampilor uzate, intretinerea surselor-curatire periodica, zugraveli curate si adaptate, amplasarea lampilor pentru reducerea neuniformitatii nivelului de iluminare pe suprafata de lucru).

Iluminatul public

Iluminatul stradal are rolul de a asigura atât orientarea și circulația în siguranță pe timp de noapte a vehiculelor și pietonilor cât și asigurarea unui mediu ambiant corespunzător în orele fără lumină naturală.

Principalul obiectiv al iluminatului public este asigurarea siguranței traficului și persoanelor, cât și eficiența economică. De fapt, alegerea nivelului de iluminare se face pe baza unor criterii tehnico – economice care iau în considerație nivelul investiției și pierderile indirecte datorate unui iluminat insuficient.

Iluminatul public trebuie să îndeplinească condiții luminotehnice, fiziologice, de siguranță a circulației, de estetică arhitectonică și de norme tehnice, din punct de vedere electric, în condițiile utilizării rașionale a energiei electrice, a reducerii costului investițiilor și a cheltuielilor anuale de exploatare a instalațiilor.

Realizarea unui iluminat corespunzător determină în special reducerea cheltuielilor indirecte, reducerea numărului de accidente pe timp de noapte, reducerea riscului de accidente rutiere, reducerea numărului de agresiuni contra persoanelor, îmbunătățirea climatului social și cultural, prin creșterea siguranței activităților pe durata nopții.

Studiile efectuate pe plan mondial arată o îmbunătățire continuă a nivelului tehnic al instalațiilor de iluminat public. Creșterea nivelului de iluminare determină creșterea nivelului investițiilor, dar conduce la reducerea pierderilor indirecte datorate evenimentelor rutiere.

Eforturile trebuie concentrate pe două direcții: reabilitarea instalațiilor existente și extinderea rețelei de iluminat în zone încă deficitare (lucrări noi).

Sistemele de iluminat solare sunt folosite din ce în ce mai des. Chiar și în suburbii, acestea pot fi eficiente acolo unde se evită costul cablării toaletelor publice, adăposturi pentru grătar, alei și alte locuri unde sunt necesare cantități relativ mici de energie electrică. Câțiva furnizori specializați produc echipament solar pentru iluminarea străzilor și parcurilor, iluminat interior, chiar și semnale luminoase de avertizare în apropierea școlilor.

9 CONSTITUIREA UNEI STRUCTURI ORGANIZATORICE RESPONSABILE PENTRU REALIZAREA ȘI IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI LOCAL DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ȘI A PLANULUI LOCAL DE ACȚIUNE ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Structurile organizatorice pentru realizarea PLEE și PLAEE pot fi formate din 2 grupuri:

- 1 Comitet director** constituit din politicieni și manageri pentru stabilirea direcțiilor strategice și suport politic.
- 2 Grupuri de lucru** formate din responsabili (energetici), reprezentanți ai unor departamente ale autorității publice (tehnic, achiziții publice, servicii publice, educație, comunicare, economic, urbanistică etc.) ONGuri (de mediu în special) și agenții publice.

Sarcinile principale ale acestor structuri locale sunt:

- Furnizarea datelor pentru planurile PLEE/PLAEE
- Implementarea PLEE/PLAEE pe termen scurt și mediu
- Evaluarea și monitorizarea activităților în cadrul PLEE/PLAEE
- Stabilirea fazelor și termenelor pentru fiecare măsură aprobată
- Stabilirea responsabilităților pentru realizarea proiectelor din PLEE/PLAEE
- Monitorizarea riguroasă a termenelor
- Monitorizarea rezultatelor după implementarea proiectelor
- Corecții
- Activități de raportare
- Comunicare și conștientizare.

10 ACȚIUNI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Monitorizarea reprezintă o etapă foarte importantă în realizarea obiectivelor propuse în PLEE. Monitorizarea sistematică urmată de adaptări oportune ale programului permite inițierea unui proces continuu de îmbunătățire.

În calitate de structură de monitorizare a rezultatelor implementării activităților prevăzute de PLEE, grupul de lucru responsabil, urmărește proiectele, individual sau pe sarcini comune, în conformitate cu metodologia de implementare a managementului de proiect astfel:

- Stabilirea etapelor și termenelor pentru fiecare obiectiv/acțiune aprobate prin PLEE
- Stabilirea responsabilităților în derularea proiectelor, în funcție de modalitatea de finanțare și de atribuțiile departamentelor de specialitate din administrația locală
- Monitorizarea respectării termenelor de îndeplinire a sarcinilor pe baza unei metodologii de tip Gantt
- Monitorizarea implementării și rezultatelor după finalizarea obiectivelor
- Prezentarea rapoartelor semestriale privind stadiul de implementare a sarcinilor alocate și a termenelor de îndeplinire, către Comitetul director.

Evaluarea rezultatelor unui proiect este importantă din mai multe motive, printre care:

- Evaluarea faptului că respectivul contractor și-a îndeplinit cu adevărat sarcina
- Identificarea celor mai bune practici pentru viitoarele proiecte
- Identificarea resurselor necesare pentru viitor (dacă ceva merge greșit, aceasta ar putea să însemne mai degrabă că sunt necesare mai multe resurse și nu neapărat că proiectul a eșuat).
- Identificarea necesarului de proiecte similare în viitor.

Evaluarea ar trebui să fie o parte firească a procesului și să nu fie considerată ca o „pedeapsă” pentru un proiect care nu a reușit. Procedurile folosite pentru evaluare pot include raportarea financiară, evaluarea și/sau auditul independent.

Când se planifică un proiect energetic, măsurile potențiale ar trebui să fie evaluate amănunțit și imparțial. În cazul municipalităților, multe activități urmăresc realizarea unor rezultate de natură socială sau a unor obiective nefinanciare, de aceea ar trebui să se țină seama că evaluarea financiară este doar o parte a unei evaluări cuprinzătoare a unei investiții energetice. Totuși, dacă o măsură energetică îndeplinește atât criteriile financiare, cât și sociale, aceasta creează un motiv puternic pentru a fi adoptată. Este important ca măsurilor să le fie aplicate criteriile financiare clare și corecte.

Multe oportunități de reducere a consumului de energie sunt ratate din cauză că atractivitatea lor financiară este ascunsă de:

- Neluarea în considerație a tuturor costurilor și bazarea deciziilor doar pe prețul de achiziție
- Neconsiderarea tuturor beneficiilor
- Speranța că rambursarea investițiilor din economiile realizate se va face rapid
- Ignorarea riscului redus al investițiilor în minimalizarea energiei, care face foarte atractive chiar și investițiile cu o perioadă de rambursare moderată.

Evaluarea energetică a consumatorilor municipali presupune:

- Audituri energetice periodice ale clădirilor, sistemelor, echipamentelor, instalațiilor
- Analiza periodică a consumului
- Verificarea periodică a condiției elementelor, sistemelor și echipamentelor
- Verificarea periodică a parametrilor de funcționare a echipamentelor și sistemelor
- Activități de întreținere și reparare a echipamentelor și instalațiilor
- Verificarea periodică a contoarelor.

Fără a fi exhaustiv, în continuare este prezentat un model de tabel prin care să poată fi implementat un sistem de verificare/evaluare a acțiunilor de EE (SME) la nivel municipal. [7]

Tabelul 6 Verificare/Evaluare a acțiunilor de EE la nivel municipal

Nr. crt.	Punct verificat	Procedură	Document	Observații / Dovezi
Cerințe generale				
	APL și-a stabilit, documentat, implementat și îmbunătățit un sistem de management al energiei (SME)?			
	APL și-a definit și documentat domeniul și limitele SME?			
Politica energetică				
	APL a stabilit structura organizatorică pentru implementarea PLAEE?			
	A numit un responsabil pentru fiecare acțiune din PLAEE și un coordonator responsabil?			
	Este o bună comunicare între persoanele care constituie grupul?			
	Au fost identificate limitele de aplicare ale Planului?			
	Desemnarea unei persoane responsabilă cu comunicarea către grupuri țintă (consumatorii vizați și populația) și intern în cadrul Primăriei			
	Clarificarea modului în care se vor lua deciziile			
	Asigurarea că rezultatele sunt măsurate și raportate la intervale determinate de timp			
	Politica energetică a APL include un angajament privind îmbunătățirea continuă a performanței energetice?			

Continuare din pagina anterioară

Analiza energetică				
	A fost realizată o analiză energetică?			
	Sunt documentate criteriile pentru elaborarea ei?			
	Au fost identificate sursele curente de energie?			
	S-au evaluat utilizarea și consumul de energie din trecut și prezent?			
	S-au identificat facilitățile, echipamentele, sistemele, procesele și personalul care lucrează pentru sau în numele organizației, care afectează în mod semnificativ utilizarea și consumul de energie?			
	S-au identificat alte variabile relevante care afectează semnificativ utilizările energiei?			
	S-a determinat performanța energetică a facilităților, echipamentelor, sistemelor și proceselor în corelare cu utilizările semnificative, identificate ale energiei?			
	Achizițiile de produse și servicii energetice se bazează pe criterii de EE incluse în caietele de sarcini			
	S-au identificat, ierarhizat și înregistrat oportunitățile pentru îmbunătățirea performanței energetice?			
	Analiza energetică este actualizată la intervale definite?			
Nivel de energie de referință				
	A fost stabilit un nivel(uri) de energie de referință utilizând informații din analiza energetică inițială?			
	Nivelurile de energie de referință au fost actualizate și înregistrate?			
Indicatori ai performanței energetice				
	APL a identificat indicatorii de performanță energetică adecvați pentru monitorizarea și măsurarea performanței sale energetice?			
Monitorizare, măsurare și analiză				
	Sunt monitorizate, măsurate și analizate la intervale planificate rezultatele măsurilor din PLAEE			
	Există echipamentul de monitorizare și măsurare necesar?			
	Pentru fiecare acțiune din PLAEE implementată, a fost evaluat consumul real de energie față de cel preconizat			
	Programul de audit energetic este planificat/stabilit/implementat/menținut			
	Selecția auditorilor și realizarea auditurilor asigură obiectivitatea și imparțialitatea procesului de audit?			
	Există abateri importante ale performanței energetice?			
	În caz de neîndeplinire a economiilor estimate sunt analizate motivele și sunt stabilite acțiuni corective			
	S-au luat în considerație acțiuni preventive			

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În viitorul apropiat, ca urmare a dezvoltării economice, este de așteptat să se înregistreze creșterea consumului de energie. În consecință, administrația publică locală Hîncești trebuie să pregătească în cel mai scurt timp planuri de acțiune pe termen scurt și mediu. Pornind de la analiza situației energetice existente și luând în considerare unele posibile scenarii de eficientizare a producției și consumului de energie, vor trebui stabilite direcțiile principale de urmat pentru realizarea obiectivelor economice propuse, cu consumuri optime de energie și cruțând mediul ambiant.

Comunitățile locale trebuie să stimuleze politicienii, investitorii, agenții economici și nu în ultimul rând cetățenii să coopereze activ pentru a dezvolta pe scară largă sisteme descentralizate de alimentare cu energie, care să utilizeze energie regenerabilă, precum și pentru introducerea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice la toți utilizatorii finali de energie.

În acest context și în orașul Hîncești, planurile trebuie coroborate cu viziunea Consiliului Raional privind evoluția viitoare a comunității locale precum și a misiunii asumate în acest sens.

Evident că obiectivul general trebuie să vizeze creșterea eficienței energetice și utilizarea pe scară mai largă a resurselor regenerabile de energie, în contextul dezvoltării durabile și situării orașului Hîncești printre orașele cu rezultate semnificative în domeniu.

Pentru a avea localități mai puțin poluate, este necesară mobilizarea tuturor părților interesate, autorități locale, independent sau în colaborare cu alte instituții, în vederea implementării unor strategii și planuri de dezvoltare durabilă pentru atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor climatice. Acest efort colectiv trebuie privit ca o oportunitate pentru **re tehnologizarea sistemului actual de producere a energiei** prin introducerea unor soluții adecvate, care transformate în investiții viitoare vor putea asigura dezvoltarea economică durabilă a țării. De asemenea, este necesară valorificarea potențialului de SRE și nu în ultimul rând, introducerea tehnologiilor industriale cu eficiență energetică ridicată.

Prin realizarea acestor deziderate se va putea reduce dependența de importul de resurse, din ce în ce mai limitate, de combustibili fosili.

În ultimul timp, comunitățile au început să conștientizeze oportunitățile semnificative oferite de îmbunătățirea performanței energetice a activităților locale, cu efect favorabil asupra creșterii calității vieții și a posibilităților de creștere a beneficiilor financiare.

În acest sens comunitățile caută soluții energetice integrate care au un potențial semnificativ de performanță energetică la nivel local contribuind totodată la realizarea eficienței energetice la nivel raional și prin aceasta la atingerea obiectivelor naționale, legate de schimbările climatice.

Aceste soluții pot valorifica oportunitățile intersectoriale și sinergia disponibilă la nivel local prin integrarea componentelor din mai multe sectoare, inclusiv aprovizionarea cu energie, transportul, locuințele și clădirile, industria, serviciile de apă/canal, gestionarea deșeurilor etc.

La nivelul autorității locale se concentrează o parte considerabilă a responsabilităților legate de gestionarea energiei în orașe.

Utilizarea rațională a energiei și în multe cazuri, furnizarea de energie sunt elemente de interes major pentru autoritatea locală. Deci, **planificarea energiei locale este un instrument important de gestionare a energiei la acest nivel**. Aceste aspecte au fost detaliate în Capitolul 5.

PLEE este un document cheie care permite identificarea celor mai adecvate domenii de acțiune pentru atingerea obiectivului autorității locale de reducere a emisiilor de CO₂. Acesta definește măsuri concrete de reducere, termene și responsabilități prin care se pot realiza obiectivele strategiei locale în domeniul energiei.

Programul prevede măsuri menite să reducă emisiile de gaze cu efect de seră și consumul de energie de către utilizatorii finali. El include acțiunile care privesc sectorul public.

Una dintre problemele majore ale orașului Hîncești, este lipsa unei structuri adecvate și a unei proceduri dedicate implementării unui Program pentru EE, a coordonării activităților aferente, a monitorizării performanțelor obținute de operatorii serviciilor publice de interes local și a aplicării unui sistem de corecție în situația neîndeplinirii obligațiilor.

Cadrul instituțional necesar trebuie fie creat prin **înființarea unui departament public de management a performanței energetice**, căruia trebuie să i se acorde competențele și resursele necesare pentru implementarea Programului.

Departamentul Public de Management al performanței energetice va informa constant autoritățile administrației publice și comunitatea locală despre progresul realizat în implementarea PLEE.

Având în vedere specificitatea alocării diverșilor consumatori din orașul Hîncești la Autoritatea Locală și la Consiliul Raional, **sunt recomandate următoarele direcții de intervenție:**

- Reorganizarea structurilor responsabile cu coordonarea, monitorizarea și controlul activității de management energetic și performanță energetică (Crearea Departamentului Public de Management al performanței energetice și întocmirea, aprobarea și implementarea PLEE). Pentru a crea efectul multiplicator dorit, se recomandă ca acțiunile de acest tip să fie prezentate într-un mod adecvat cetățenilor și/sau agenților economici, punându-se accentul asupra raportului calitate/costuri.
- Fundamentarea politicii energetice locale (aprobarea PLEE, elaborarea listei de acțiuni pentru creșterea eficienței energetice în clădirile publice și elaborarea și aprobarea listei de acțiuni pentru protecția mediului pentru activitățile și serviciile poluante etc.);
- Elaborarea, implementarea și monitorizarea listei de lucrări pentru dezvoltarea și modernizarea serviciilor publice locale (salubritate, iluminat și transport municipal) corelate cu dezvoltarea urbană, economică, socială a teritoriului și cu protejarea mediului;
- Elaborarea de reglementări fiscale locale care să favorizeze direcțiile de dezvoltare stabilite de PLEE (elaborarea de studii privind acordarea de subvenții și facilități fiscale locale pentru promovarea eficienței energetice și folosirea SRE);

- Evaluarea performanțelor operatorilor prin definirea exactă a indicatorilor de calitate a serviciilor prestate (elaborarea indicatorilor de performanță energetică ai fiecărui serviciu public, a programului de realizare și a sistemului de motivare în cazul depășirii sau neîndeplinirii nivelului stabilit precum și evaluarea nivelului actual al indicatorilor de performanță energetică);
- În domeniul producerii și consumului de energie electrică și termică și utilizării SRE sunt necesare activități de identificare a potențialului existent și a soluțiilor viabile din punct de vedere tehnic, economic și al mediului de utilizare a SRE precum și de elaborarea, implementarea și monitorizarea acțiunilor pentru utilizarea SRE. Măsurile de reducere a consumului de energie implică tehnologii noi, avansate. Acestea aduc și alte beneficii, cum este scăderea consumurilor de resurse energetice, creșterea nivelului producției sau creșterea valorii proprietăților. Implementarea acțiunilor în domeniul utilizării eficiente a energiei va fi însoțită și de reducerea impactului negativ asupra mediului (poluarea locală a aerului, a apelor și a solului);
- În calitate de principal factor motivator, autoritatea locală se îngrijește de elaborarea unei metodologii de comunicare cu locuitorii orașului în domeniul eficienței energetice și a utilizării resurselor energetice, își asumă rolul de mediator și de arbitru al conflictelor dintre utilizatori și operatori, organizează campanii de informare a publicului, consultă utilizatorii la stabilirea politicilor și strategiilor locale și a modalităților de organizare și funcționare a serviciilor publice, angajează autoritatea locală în domeniul eficienței energetice și utilizării SRE în orașul Soldanesti. Se obțin astfel efecte directe, rezultate în urma stabilirii unui dialog permanent și de substanță cu locuitorii teritoriului, îmbunătățirii accesului la informații și a campaniilor de consultare și conștientizare.

Analizele desfășurate la nivelul autorității orașului Hîncești în domeniul energiei electrice și termice au evidențiat preocupările sistematice ale autorității locale pentru promovarea unor acțiuni de creștere a eficienței energetice și extinderea utilizării SRE cu rol important în reducerea impactului negativ asupra mediului.

Cu toate aceste realizări, pentru obținerea unor efecte mai substanțiale pe termen mediu este necesar ca autoritatea locală să ia o serie de măsuri de reglementare și instituționale pentru promovarea eficienței energetice și extinderea utilizării SRE disponibile (soare) pe teritoriul orașului Hîncești.

Se pot crea astfel condiții de programare riguroasă a activităților de concepție, proiectare, realizare, monitorizare și motivare a tuturor factorilor interesați în domeniu.

Măsurile de EE propuse în cadrul PLEE au fost ierarhizate conform unor criterii care au luat în considerare:

- Gradul de urgență pentru implementarea măsurilor la nivelul unui consumator (uzură mare a clădirii, lipsa serviciului-gradul de acoperire pentru iluminat stradal etc.).
- Gradul de implementare al acțiunilor de EE la unii consumatori (au fost realizate deja investiții – reabilitare grădinițe, iluminat stradal, chiar dacă nu la nivelul dorit de confort și valorificare maximă a potențialului de economisire a energiei etc.).
- Finalizarea unor acțiuni deja începute (colectoare solare).

- Măsurile cu potențial maxim de utilizare EE care să asigure confortul necesar.
- Măsuri care să fie atractive pentru finanțare datorită unor durate reduse de recuperare a investițiilor.

Măsurile au fost analizate din punct de vedere al investițiilor necesare, fiind identificate măsuri cu costuri mari de investiții (termoizolare clădiri și iluminat public), măsuri cu costuri reduse sau fără costuri (cele privind comunicarea, comportament favorabil, îngrijirea echipamentelor consumatoare de energie etc).

Bibliografie

1. Ghid de Eficiență Energetică și Resurse Regenerabile – Proiectul de susținere a Autorităților Locale din Moldova, Iulie 2013
2. How to develop a SEAP (EC) – Covenant of Mayors www.eumayors.eu
3. Plan energetic Municipal pentru orașele: Deva, Topoloveni și Galati (Romania)
4. PAED pentru orașul Giurgiu, Romania
5. Managenergy, Public Authorities, 2010 (<http://www.managenergy.net>), European Commission
6. NCM E.04.01-2006 „Protecția termică a clădirilor”
7. SR EN ISO 50001:2011 Standard privind certificare Sistem de Management Energetic
8. DIRECTIVA 2012/27/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE
9. Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării

**Plan Local de Acțiune în domeniul
Eficienței Energetice
pentru anul 2015
pentru consumatorii Primăriei Hîncești**

Plan Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice al orașului Hîncești pentru anul 2015

Prezentul Plan Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice pentru anul 2015 este elaborat în conformitate cu Programul Local de Eficiență Energetică pentru anii 2015÷2017 al orașului Hîncești.

Hîncești are ca obiectiv economisirea în anul 2015 a **1507,7 MWh**, ceea ce reprezintă circa **62,2 %** din ținta prevăzută pentru anii 2015÷2017 în Programul Local de Eficiență Energetică, respectiv de **2424,8 MWh**.

Bugetul pentru finanțarea măsurilor din anul 2015 este de **8892,5 mii MDL** reprezentând **45,4 %** din valoarea pe trei ani de **19597,0 mii MDL**.

Defalcarea sumelor pe sectoare și activități este prezentată în Tabelul 1.

Notă: Pentru identificarea măsurilor din Planul de Acțiune în domeniul EE cu cele corespunzătoare din Programul de EE pe 3 ani, este prezentat mai jos un tabel de corespondență.

Obiectivul	Număr Acțiune în Planul Local de Acțiune	Număr Acțiune în Programul de EE (PLEE)
Clădirea Primăriei Hîncești	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	9
	6	10
Grădinița nr. 1 „Albinuța”	7	1
	8	2
	9	3
	10	8
Grădinița nr. 3 „Alionușca”	11	8
	12	9
Grădinița nr. 4 „Andrieș”	13	1
	14	2
	15	3
	16	4
	17	9
	18	10
Grădinița nr. 6 „Luminița”	19	1
	20	2
	21	7
	22	8

Continuare în pagina următoare

Continuare din pagina anterioară

Obiectivul	Număr Acțiune în Planul Local de Acțiune	Număr Acțiune în Programul de EE (PLEE)
Grădinița nr. 7 „Guguță”	23	1
	24	2
	25	3
	26	8
	27	9
Centrul de plasament „Brândușa”	28	7
	29	8
Centrul de creație	30	7
	31	8
Tabăra de odihnă	32	2
	33	3
Stadionul orășenesc	34	3
Iluminat public	35	1
Achiziții publice	36	1
Comunicare	37	1
	38	2
	39	3

Tabel 1 Defalcarea investițiilor pe sectoare de consumatori si activități

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
Clădiri municipale					
Clădirea Primăriei Hîncești					
Acțiunea 1. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	143,1	761,9	6,1	28,9	FEE, FISM Buget local
Acțiunea 2. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).	49,6	278,5	6,4	10,0	FEE, FISM Buget local
Acțiunea 3. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.	38,6	317,2	9,4	7,8	FISM, Buget local
Acțiunea 4. Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm	26,9	212,8	9,1	5,4	FISM, Buget local
Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷4)	258,2	1570,4	7,0	52,2	FEE, FISM Buget local
Acțiunea 5. Înlocuirea becurilor incandescente (196 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).	2,0	13,7	3,4	1,4	Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
<p>Acțiunea 6. Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Grădinița nr. 1 „Albinuța”					
<p>Acțiunea 7. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	76,1	308,9	4,7	15,4	FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 8. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</p>	49,1	250,4	5,9	9,9	FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 9. Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm</p>	6,7	50,2	8,6	1,4	FISM,Buget local
<p>Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 7÷9)</p>	131,9	609,5	5,3	26,6	FEE, FISM Buget local
<p>Acțiunea 10. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
Grădinița nr. 3 „Alionușca”					
Acțiunea 11. Înlocuirea becurilor incandescente (18 x 75 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).	0,3	1,3	1,9	0,2	Buget local
Acțiunea 12. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere: <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri				
Grădinița nr. 4 „Andrieș”					
Acțiunea 13. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	254,1	1031,1	4,7	51,3	FEE,FISM Buget local
Acțiunea 14. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).	139,2	710,6	5,9	28,1	FEE,FISM Buget local
Acțiunea 15. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.	107,1	708,5	7,6	21,6	FISM, Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
Acțiunea 16. Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm	95,3	710,6	8,6	19,3	FISM, Buget local
Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 13÷16)	595,7	3160,8	6,1	120,3	FEE, FISM Buget local
Acțiunea 17. Înlocuirea becurilor incandescente (220 x 75 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).	3,9	15,4	1,9	2,7	Buget local
Acțiunea 18. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere: <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri				
Grădinița nr. 6 „Luminița”					
Acțiunea 19. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	94,5	383,4	4,7	19,1	FEE, FISM Buget local
Acțiunea 20. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).	38,9	198,7	5,9	7,9	FEE, FISM Buget local
Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 19÷20)	133,4	582,1	5,0	27,0	FEE, FISM Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
<p>Acțiunea 21 Înlocuirea becurilor incandescente (150 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	1,5	10,5	3,4	1,1	Buget local
<p>Acțiunea 22. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsurii cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Grădinița nr. 7 „Guguță”					
<p>Acțiunea 23. Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	157,8	640,4	4,7	31,9	FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 24. Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție.</p> <p>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</p>	82,3	420,3	5,9	16,6	FEE,FISM Buget local
<p>Acțiunea 25. Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.</p>	31,2	232,7	8,6	6,3	FISM, Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 23÷25)	271,3	1293,4	5,5	54,8	FEE, FISM Buget local
Acțiunea 26 Înlocuirea becurilor incandescente (200 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).	2,0	14,0	3,4	1,4	Buget local
Acțiunea 27 Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere: ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară.	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri				
Centrul de plasament „Brândușa”					
Acțiunea 28 Înlocuirea becurilor incandescente (40 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).	1,2	2,8	1,1	0,8	Buget local

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
<p>Acțiunea 29. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat ($Ra > 80$) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Centrul de creație					
<p>Acțiunea 30. Înlocuirea becurilor incandescente (150 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat ($Ra > 80$) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	4,5	10,5	1,1	3,2	Buget local, Buget raional
<p>Acțiunea 31. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat ($Ra > 80$) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsuri cu costuri reduse sau fără costuri</p>				

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
Tabăra de odihnă					
<p>Acțiunea 32. Înlocuirea becurilor incandescente (100 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic.</p> <p>Note: (1) În calcul s-a considerat o durată medie de funcționare de 10 ore pe zi. (2) În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	3,0	7,0	1,1	2,1	Buget local
<p>Acțiunea 33. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsurile cu costuri reduse sau fără costuri</p>				
Stadionul orașenesc					
<p>Acțiunea 34. Întreținerea corespunzătoare a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsurile cu costuri reduse sau fără costuri</p>				

Sector	Economii anuale de energie MWh/an	Investiții estimate mii MDL	Perioada simplă de recuperare ani	Economii emisii CO ₂ t/an	Surse de finanțare
Iluminat public					
<p>Acțiunea 35. Proiectarea și instalarea a 200 corpuri de iluminat cu lămpi cu LED 60 W (150 bucăți) și 85 W (50 bucăți), inclusiv suporti pentru montare pe pilonii existenți și automatizare pentru înlocuirea celor 200 de lampi cu vapori de mercur cu puterea unitară de 250÷400 W.</p> <p>Notă: În cadrul proiectului urmează să fie stabilită puterea necesară a surselor de lumină în fiecare caz, pentru a asigura iluminarea străzilor conform normelor în vigoare. Calculele estimative au fost efectuate pentru lămpi cu LED 60 W și 85 W. Calculul a fost efectuat pentru funcționarea, în medie a sistemului de iluminat, 10 ore pe noapte</p>	98,8	1603,9	2,3	258,7	Parteneriat Public Privat sau ESCO, FEN, Buget local
Achizitii publice					
<p>Actiunea 36 Introducerea criteriilor de eficiență energetică în caietele de sarcini pentru achiziționarea de produse, servicii și lucrări. Criteriul principal de selecție să fie varianta cea mai bună din punct de vedere economic și nu varianta cu prețul cel mai scăzut, deoarece aceasta nu ia în considerare și cheltuielile pe ciclul de viață. Exemple de informații în acest sens pot fi consultate la: http://www.buy-smart.info/ro sau http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm</p>	0,5			0,35	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsură fără costuri
Comunicare					
<p>Actiunea 37 Sesiuni de instruire dedicate funcționarilor din primărie, consumatorilor finali cu privire la măsuri de eficiență energetică posibile și la modul lor de implementare. Campanii de informare în școli cu exemple de bună practică. Va crește astfel gradul de conștientizare cu privire la aceste aspecte și va fi stimulat un comportament care favorizează reducerea consumurilor de energie.</p>	0,3			0,21	Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsură fără costuri sau cu costuri reduse

Sector	Economii anuale de energie <i>MWh/an</i>	Investiții estimate <i>mii MDL</i>	Perioada simplă de recuperare <i>ani</i>	Economii emisii CO₂ <i>t/an</i>	Surse de finanțare
<p>Actiunea 38 Organizarea de Servicii sau/și a unui Punct de Informare cu privire la eficiența energetică. Zona de informare poate fi și pe site-ul Primăriei. Exemplu: Un simplu click spre economia de energie (acestea putând fi platforme on-line realizate în cadrul unor proiecte de eficiență energetică după exemple din țări europene sau cu legătură inclusă în site-ul Primăriei la www.topten.info.ro sau www.buy-smart.info sau www.appliance-energy-costs.eu/ro/</p>	0,3			0,21	<p>Permanent Comportament favorabil utilizării eficiente a energiei Măsură fără costuri sau cu costuri reduse</p>
<p>Actiunea 39 Organizarea Zilelor Municipale ale Energiei, cu competiții, cu accent pe participarea tinerei generații și premiarea celor mai bune acțiuni de utilizare eficientă a energiei.</p>	0,1			0,01	
Clădiri publice	1407,7	7288,6		293,0	
Iluminat public	98,8	1603,9		258,7	
Achiziții publice și Comunicare	1,2			0,8	
Total general	1507,7	8892,5		552,5	

Pentru anul 2015 au fost planificate un număr de 39 acțiuni distribuite astfel (conform Tabelul 2):

Tabelul 2 Distribuția acțiunilor sectoare

Sector	Număr acțiuni	Economii Energie <i>MWh/an</i>	Economii energie <i>mii MDL/an</i>	Economii de CO₂ <i>t/an</i>
Cladiri municipale	34	1407,7	1250,0	293,00
Iluminat public	1	98,8	699,7	258,70
Achizitii publice	1	0,5	0,6	0,40
Comunicare	3	0,7	0,8	0,40
Total	39	1507,7	1951,0	552,5

Lista acțiunilor planificate pentru orașul Hîncești pe fiecare sector pentru anul 2015 este prezentată în Tabelul 3.

În cadrul celor 39 de acțiuni se regăsesc 5 pachete de reabilitare clădiri deoarece în acest mod se obțin indicatori financiari atractivi pentru investiții.

Tabelul 3 Plan Local de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (coroborat cu Tabelul 1)

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economii anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Clădiri, Echipamente - Instalații							
Clădiri publice	Acțiunea 1 - Primăria orașului Hîncești Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	Primar / Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală	Februarie ÷ Octombrie 2015	761,9	143,1	6,1	II
	Acțiunea 2 - Primăria orașului Hîncești Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i>			278,5	49,6	6,4	II
	Acțiunea 3 - Primăria orașului Hîncești Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.			317,2	38,6	9,4	II
	Acțiunea 4 - Primăria orașului Hîncești Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm			212,8	26,9	9,1	II
	Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 1÷4)			1570,4	258,2	7,0	
	Acțiunea 5 - Primăria orașului Hîncești Înlocuirea becurilor incandescente (196 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. <i>Notă: În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</i>	Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Electro-mecanic întreținere	Februarie ÷ Martie 2015	13,7	2,0	3,4	I
Acțiunea 6 - Primăria orașului Hîncești	Primar	Permanent				I	

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Clădiri publice	Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere: <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente - instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat - curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat - deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Administrator clădire / Electro-mecanic întreținere					
	Acțiunea 7 - Grădinița nr. 1 „Albinuța” Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Director Grădinița nr. 1 „Albinuța”	Aprilie ÷ Septembrie 2015	308,9	76,1	4,7	II
	Acțiunea 8 - Grădinița nr. 2 Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i>			250,4	49,1	5,9	II
	Acțiunea 9 - Grădinița nr. 1 „Albinuța” Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm.			50,2	6,7	8,6	II
	Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 7÷9)			609,5	131,9	5,3	
Acțiunea 10 - Grădinița nr. 1 „Albinuța”	Director	Permanent	Fără			I	

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economii anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Clădiri publice	<p>Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Grădinița nr. 1 „Albinuța” / Electro-mecanic întreținere		costuri			
	<p>Acțiunea 11 - Grădinița nr. 3 „Alionușca” Înlocuirea becurilor incandescente (18 x 75 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Notă: În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	Director Grădinița nr. 3 „Alionușca” / Electro-mecanic întreținere	Februarie ÷ Martie 2015	1,3	0,3	1,9	I
	<p>Acțiunea 12 - Grădinița nr. 3 „Alionușca” Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Director Grădinița nr. 3 „Alionușca” / Electro-mecanic întreținere	Permanent	Fără costuri			I
	Acțiunea 13 - Grădinița nr. 4 „Andrieș”	Serviciul	Aprilie	1031,1	254,1	4,7	II

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Clădiri publice	Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.	Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Director Grădinița nr. 4 „Andrieș”	÷ Septembrie 2015				
	Acțiunea 14 - Grădinița nr. 4 „Andrieș” Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă:</i> Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).			710,6	139,2	5,9	II
	Acțiunea 15 - Grădinița nr. 4 „Andrieș” Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorefectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.			708,5	107,1	7,6	II
	Acțiunea 16 - Grădinița nr. 4 „Andrieș” Izolarea termică a planșeului peste subsol cu aplicarea unui sistem cu polistiren extrudat cu grosimea de 100 mm			710,6	95,3	8,6	II
	Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 13÷16)			3160,8	595,7	6,1	
	Acțiunea 17 - Grădinița nr. 4 „Andrieș” Înlocuirea becurilor incandescente (220 x 75 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. <i>Notă:</i> În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).	Director Grădinița nr. 4 „Andrieș” / Electro-mecanic întreținere	Februarie ÷ Martie 2015	15,4	3,9	1,9	I
Acțiunea 18- Grădinița nr. 4 „Andrieș”	Director	Permanent	Fără			I	

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economii anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
	<p>Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Grădinița nr. 4 „Andrieș” / Electro-mecanic întreținere		costuri			
Clădiri publice	<p>Acțiunea 19 - Grădinița nr. 6 „Luminița” Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Director Grădinița nr. 6 „Luminița”	Aprilie ÷ Septembrie 2015	383,4	94,5	4,7	II
	<p>Acțiunea 20 - Grădinița nr. 6 „Luminița” Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i></p>			198,7	38,9	5,9	II
	<p>Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei clădirii (Acțiunile 19÷20)</p>			582,1	133,4	5	
	<p>Acțiunea 21 - Grădinița nr. 6 „Luminița” Înlocuirea becurilor incandescente (150 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. <i>Notă: În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</i></p>	Director Grădinița nr. 6 „Luminița” / Electro-mecanic întreținere	Februarie ÷ Martie 2015	1,5	10,5	3,4	I
	<p>Acțiunea 22 - Grădinița nr. 6 „Luminița”</p>	Director	Permanent	Fără			I

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Clădiri publice	<p>Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente - instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat - curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat - deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Grădinița nr. 6 „Luminița” / Electro-mecanic întreținere		costuri			
	<p>Acțiunea 23 Grădinița nr. 7 „Guguță” Izolarea termică a pereților exteriori cu aplicarea unui sistem cu polistiren expandat de 150 mm grosime și a soclului cu polistiren extrudat de 150 mm grosime.</p>	Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Director Grădinița nr. 7 „Guguță”	Aprilie ÷ Septembrie 2015	640,4	157,8	4,7	II
	<p>Acțiunea 24 - Grădinița nr. 7 „Guguță” Izolarea termică a planșeului de sub acoperiș cu aplicarea unui sistem cu vată minerală cu grosimea de 200 mm și strat superior de protecție. <i>Notă: Suplimentar pot fi necesare acțiuni de reparație în vederea refacerii hidroizolației, pentru a exclude pătrunderea apei (nu este inclus în calcul).</i></p>			420,3	82,3	5,9	II
	<p>Acțiunea 25 - Grădinița nr. 7 „Guguță” Înlocuirea ferestrelor și ușilor exterioare vechi cu ferestre și uși tip termopan PVC (pachet de sticlă dublă cu straturi termorelectoare Low-E, rame PVC, mecanisme cu diferite posibilități de deschidere (orizontală, verticală) și microventilație.</p>			232,7	31,2	8,6	II
	Pachet de măsuri pentru îmbunătățirea anvelopei			1293,4	271,3	5,5	

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Clădiri publice	clădirii (Acțiunile 23÷25)						
	<p>Acțiunea 26- Grădinița nr. 7 „Guguță” Înlocuirea becurilor incandescente (200 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Notă: În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Director Grădinița nr. 7 „Guguță”	Februarie ÷ Martie 2015	14,0	2,0	3,4	I
	<p>Acțiunea 27 - Grădinița nr. 7 „Guguță” Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Director Stadionul Grădinița nr. 7 „Guguță” / Electro-mecanic întreținere	Permanent	Fără costuri			I
	<p>Acțiunea 28- Centrul de plasament „Brândușa” Înlocuirea becurilor incandescente (200 x 60 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Notă: În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Director Centrul de plasament „Brândușa”	Februarie ÷ Martie 2015	14,0	2,0	3,4	I
	Acțiunea 29 - Centrul de plasament „Brândușa”	Director	Permanent	Fără			I

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Clădiri publice	<p>Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Centrul de plasament „Brândușa” / Electro-mecanic întreținere		costuri			
	<p>Acțiunea 30 - Centrul de creație Înlocuirea becurilor incandescente (100 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Notă: În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</p>	Director Centrul de creație / Electro-mecanic întreținere	Februarie ÷ Martie 2015	10,5	4,5	1,1	I
	<p>Acțiunea 31 Centrul de creație Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiental din punct de vedere cromatic. Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Director Centrul de creație / Electro-mecanic întreținere	Permanent	Fără costuri			I

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
	<p>Acțiunea 32 - Tabăra de odihnă Înlocuirea becurilor incandescente (100 x 100 W) cu lămpi fluorescente compacte (25÷30 W) cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și care să asigure confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. <i>Notă: În cazul în care este necesară înlocuirea corpurilor de iluminat, se recomandă instalarea unor corpuri de iluminat cu tuburi fluorescente (această soluție nu este inclusă în calcul).</i></p>	Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală / Director Tabăra de odihnă	Februarie ÷ Martie 2015	7,0	3,0	1,1	I
Clădiri publice	<p>Acțiunea 33 - Tabăra de odihnă Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Director Tabăra de odihnă / Electro-mecanic întreținere	Permanent	Fără costuri			I
	<p>Acțiunea 34 - Stadionul orășenesc Întreținerea corectă a sistemului de iluminat - acțiuni avute în vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La înlocuirea tuburilor fluorescente – instalarea tuburilor cu indicele de redare a culorii ridicat (Ra>80) și eficiență ridicată (până la 20% mai multă lumină față de tuburile standard), cu indicele de temperatură a luminii care să asigure și confortul ambiantal din punct de vedere cromatic. ▪ Întreținerea sistemului de iluminat – curățarea corpurilor de iluminat. ▪ Gestionarea sistemului de iluminat – deconectarea luminii în încăperi atunci când aceasta nu este necesară. 	Director Stadionul orășenesc / Electro-mecanic întreținere	Permanent	Fără costuri			I

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Iluminat public	<p>Acțiunea 35 Iluminat public Proiectarea și instalarea a 200 corpuri de iluminat cu lămpi cu LED 60 și 85 W, inclusiv suporturi pentru montare pe pilonii existenți și automatizare pentru înlocuirea lampilor cu vapori de mercur cu puterea unitară de 250 ÷ 400 W.</p> <p>Notă: În cadrul proiectului urmează să fie stabilită puterea necesară a surselor de lumină în fiecare caz, pentru a asigura iluminarea străzilor conform normelor în vigoare. Calculele estimative au fost efectuate pentru lămpi cu LED 60W și 85W. Calculul a fost efectuat pentru funcționarea, în medie a sistemului de iluminat, 10 ore pe noapte</p>	Primar/ Serviciul Construcții Gospodărie Locativ-Comunală	Martie ÷ Decembrie 2015	1603,9	98,8	2,3	I
Achiziții publice	<p>Actiunea 36 - Achiziții publice Introducerea criteriilor de eficiență energetică în caietele de sarcini pentru achiziționarea de produse, servicii și lucrări. Criteriul principal de selecție să fie varianta cea mai bună din punct de vedere economic și nu varianta cu prețul cel mai scăzut, deoarece aceasta nu ia în considerare și cheltuielile pe ciclul de viață. Exemple de informații în acest sens pot fi consultate la: http://www.buy-smart.info/ro http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm</p>	Primar / Departamentul de Achiziții	Permanent	Fără costuri	0,35		I
Comunicare	<p>Actiunea 37 - Comunicare Sesiuni de instruire dedicate funcționarilor din primărie, consumatorilor finali cu privire la măsuri de eficiență energetică posibile și la modul lor de implementare. Campanii de informare în școli cu exemple de bună practică. Va crește astfel gradul de conștientizare cu privire la aceste aspecte și va fi stimulat un comportament care favorizează reducerea consumurilor de energie.</p>	Primar / Departamentul de Relații cu publicul	Trimestrial	Fără costuri	0,21		I

Sectoare	Acțiuni/ măsuri de EE	Departament / Persoane responsabile	Perioada de implementare început ÷ final	Costuri estimate mii MDL	Economiile anuale de energie MWh/an	Perioada recuperare investiție Ani	Importanță măsură*
Comunicare	Actiunea 38 - Comunicare Organizarea de Servicii sau/si a unui Punct de Informare cu privire la eficiența energetică. Zona de informare poate fi și pe site-ul Primăriei. Exemplu:Un simplu click spre economia de energie (acestea putând fi platforme on-line realizate în cadrul unor proiecte de eficiență energetică după exemple din țări europene sau cu legătură inclusa in site-ul Primăriei la: www.topten.info.ro www.buy-smart.info , www.appliance-energy-costs.eu/ro/	Primar / Departamentul de Relații cu publicul	Martie 2015	Fără costuri	0,21		I
	Actiunea 39 - Comunicare Organizarea Zilelor Municipale ale Energiei, cu competiții, cu accent pe participarea tinerei generații și premiarea celor mai bune acțiuni de utilizare eficientă a energiei.		Anual	Fără costuri	0,01		I
TOTAL				8892,5	1507,7		

* Importanța măsurilor a fost ierarhizată în două niveluri **I** și **II**